Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

ССС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...най 1921 оной ...рии 21-нэ гарана | № 275 (14080) | 1975 оной ноябрийн 23, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

АРАДУУДАЙ ХООРОНДОХИ БАТА БЭХИ ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Эб найрамдалай түлөө национальна хүдэлөөнүүдэй түлөөлэгшэдэй бүхэдэлхэйн конференци нээгдэбэ

ЛЕНИНГРАД ноябрийн 21. (ТАСС-ай корр.). Эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг национальна хүдэлөөнүүдэй түлөөлэгшэдэй бүхэдэлхэйн конференци мүнөөдэр Смольнын актова зал соо баяр ёһололой оршон байдалда нээгдэбэ. Зуу гаран оронууд өөһэдынтөө делегадуудые эндэ эльгээгээ. Энэ уулзалтада Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин ба бэеэ даагаад хүгжэлгын зам дээрэ һаяхан гараһан гүрэнүүдэй нютагуудтахи комитедүүдэй түлөөлэгшэд хабаадалсана. Конференци дээрэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй 1976 ондо бэелүүлхэ юрэнхы программа зохёон хараалагдаха, бусад асуудалнууд хаража үзэгдэхэ байна.

Конференцидэ хабаадагшадта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээһэн амаршалгые эндэ суглараг шад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Энэ амаршалгые КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов уншаһан байна.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет нүхэр Л. И. Брежневые өөрынгөө эгээл үндэр шан — Ф. Жолио-Кюриин нэрэмжэтэ «Эб найрамдалай алтан медаляар» шагнаба гэһэн мэдээсэлые делегадууд нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ хэлбэришэгүй шууд сэхэ хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө ехэ оролдолго, эршэ хүсэ гаргаһанайнь түлөө КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневые дэлхэйн арадууд ехээр хүндэлдэг, тэрэниие хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи шэнэ үеын элитэ ехэ гүрэнэй ажал ябуулагша гэжэ тэдэнэр сэгнэдэг юм гээд, конференциин нээгдэхэ үедэ үгэ хэлэһэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй генеральна секретарь, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Ромеш Чандра мэдүүлһэн байна. КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан Эб найрамдалай программые бэелүүлгэ хадаа дэлхэй дээрэ шэнэ оршон байдал байгуулха — оронууд хоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ шухалын шухала үүргэ дүүргэнэ гээд Р. Чандра онсолон тэмдэглээ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн, «Кировский завод» гэжэ нэгэдэлэй слесарь-хабсаргагшадай бригадир, Социалис Ажалай Герой К. В. Говорушин конференциин делегадуудта амжалтатайгаар хүдэлхыень хүсэһэн байна. Ленинградайхидай үмэнэһөө — революциин үлгы болохо энэ городые хүрээлэлгын үдэрнүүдтэ хамгаалһан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануудай зүгһөө айлшадые Советскэ Союзай хоёр дахин Герой А. О. Шабалин амаршалба.

Хуралдаанда хабаадагшад эдир ленинецүүдые ханн халуунаар угтаба. «Хододоо байг лэ наран» гэһэн дуунай аялга доро пионернүүд айлшадта сэсэгүүдые барюулба.

Конференци табан үдэр соо үргэлжэлхэ. Эб найрамдалай национальна комитедүүдэй түлөөлэгшэд промышленна предприятинуудаар ябаха, эб найрамдал хамгаалха Ленинградска областной комитедэй эдэбхитэдтэй уулзаха, Нева дээрэхи городтой танилсаха байна.

XXV КПСС-эй съездые угтуулан

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ҺЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

...адай модо болбосоруулгын болон мебелнин комби... коллектив жэлэй 3-дахи кварталай үрэ дүнгүүдээр ...озна социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, СССР-эй ой ... ба модо болбосоруулгын промышленностиин ми...твын, модошодой профсоюзай ЦК-гай 2-дохи мүн...да хүртэһэн байгаа. Амжалта ямар аргаар туйлаг...ѳрэнөө арьбадхахын тула коллектив хэр оролдожо ...гэһэн асуудалтайгаар манай корреспондент комби...вкомой түрүүлэгшэ Ф. Ф. Абросовто хэндаһан бай...рөө үгэһэн харюу доро толилогдобо.

• • •

...коллектив 3-дахи ...а туйлаһан ам... улам арьбад...ролдожо байна. Энэ ...онь үрэ дүн... харуулба. Комби...укци худалдаха та...эйнгээ түсэбые эдэ ...тэ, тодорхойлон хэ...ябриин 20-до дүүр...эарна продукци бү...гэха табан жэлэй ...бүри октябриин 29-...ай бүтээсэ дээшэ... түсэб ноябриин ...үргэгдэһэн юм.

...эй даабари мүн лэ ...айгаар дүүргэгдэжэ ...родукци бүтээн гар...алдаха энэ жэлэй ...даабари болзорһоо ...ноогоор уридшалан ...ээ.

...ктивнай партиин ...съездын хүндэ...социалис мүры...оролсоходоо үйлэд... арга боломжо...лирүүлэн хэрэглэхэ ...алаа һэн. Ажалай ...һайжаруулха, тү...бүтээсэ ехэтэйгээр ..., тиигэжэ ажа...үрээсэ эрид дээ... гэжэ шиидэһэн ...тэмсэлдэ бүхы хү...эд оролсоо. Социа...уялга абаһан бүхы ...ада, участогай кол...д арга боломжонуу...лэхын түлөө орол...

...араа оролдоходо ...эй урагшатай бай...айн мэдээжэ. Манай ...продукци гаргаха, ...табан жэлэй түсэ...ябриин 5 болотор ...гэжэ партиин XXV ...хүндэлэлдэ абаһан ...уялга дотороо ха...байгаа. Хүдэлмэри...ай хамтын хүсэ ша...э уялгануудн ...урид дүүргэгдэбэ. ...участок, бригада...коллективүүд партиин ...ездүүдэй тоогоор ...й 25 вахта сонос...Нэгэ вахта долоон ...үргэлжэлүүлэгдэнэ. ...сөөнэй дүрим бата... Вахтануудай үедэ ...н эрхимлэжэ гара...ектив түрүү һуури ...дамжуулгын Улаан ...гэн шангуудта хүр-

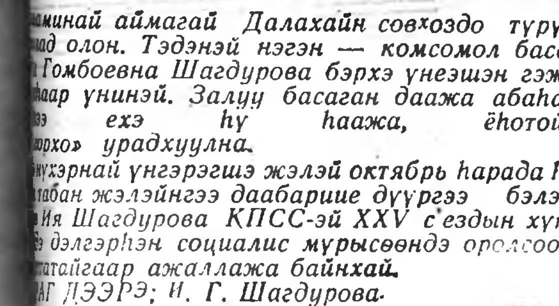
Модо хюрөөдэлгын, мебелиин 2-дохи цехэй, электрозаһабарилгын, түүхэй эд бэлдэдэг, хюрөөдэмэл материалнуудай цехүүдэй коллективүүд съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлана. Эдэ цехүүдэй коллективүүд 11 һарынгаа даабариие болзорһоонь урид дүүргэээ. Үйлэдбэриин 6 цехэй 4-ниинь табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Технологическа зомгоо һон, хюрөөдэмэл материал хараалагдаһан болзорһоо урид хэрэглэгшэдтээ эльгээгдэдэг болоо. Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 11 мянга 684 кубометр технологическа зомгооһон үйлэдбэрилэгдөө, 4 мянган кубометр модон хюрөөдэгдөө. Мүн мебель хэхэ арад зоной үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээхэ даабари үлүүлнэ.

Съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ олон түрүүшүүл элирэн гараа. Мастер Н. А. Клишинэй, мүн Ф. П. Яковлевай, А. Н. Роговой даадаг бригаданууд съезднүүдэй хүндэлэлэй ажалай вахтануудай үедэ хэдэн дахин эрхимлэһэн байна. Мебелиин цехэй Валентина Ивановна Ореховагай даадаг бригада табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Электро-заһабариин цехэй М. Н. Бессоновой, М. И. Афанасьевай даадаг слесарьнүүдэй бригаданууд социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ эрхимлэһэн юм.

Коллективнай съездын хүндэлэлэй социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэхэ, съездын нээгдэхэ үдэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэжэ зоригжонхой. 3-дахи кварталда туйлаһан амжалтаяа арьбадхаха, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ саашадаашье һайн үрэ дүн туйлаха һанал эрмэлзэлтэйгээр хүдэлмэришэднай ажаллана.

Тэдэнэр урдаа тодорхой зорилго табинхай. Табан жэлэй түсэбһөө гадуур 1,5 миллион түхэригэй продукци худалдаха зорилгоёо бэелүүлхэ бүхы арга боломжо коллективтэмнай бии. Туйлаһан амжалтаараа зоригжоһон манай хүдэлмэришэд хэлэһэн үгэеэ бэелүүлхэ байһандаа батаар этигэнэ.

...минай аймагай Далахайн совхоздо түрүү ...ад олон. Тэдэнэй нэгэн — комсомол баса... Гомбоевна Шагдурова бэрхэ үнеэшэн гэжэ ...аар унинэй. Залуу басаган даажа абаһан ...ээ ехэ һү һаажа, ёһотойл ...оохо» урадхуулна.

...нүхэрнай үнгэрэгшэ жэлэй октябрь һарада һү ...табан жэлэйнгээ даабариие дүүргээ бэлэй. ...Ия Шагдурова КПСС-эй XXV съездын хүн...э дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, ...атайгаар ажаллажа байнхай.

...АГ ДЭЭРЭ: И. Г. Шагдурова.

Ф. СИЗЫХЭЙ фото.

УЛАМ ЭРШЭТЭЙГЭЭР

Аймагай леспромхозууд соохоо эгээл түрүүлэн томодхогдоһон бригадын гуримаар ажаллажа эхилһэн Хориин леспромхозой Владимир Артемьевич Квашнинай толгойлдог коллектив ехэ амжалтатай хүдэлжэ байна. Тус бригадада мүнөө 16 хүн хүдэлнэ, бултадаа хэдэн мэргэжэл шудаланхай. Тиимэһээ ямаршье сагта хэн нэгэнэй алибаа шалтагаанаар хүдэлмэридөө гараагүй һаань, ажалынь заашье һаатахагүй болоно.

КПСС-эй обкомой гэшүүндэ кандидат В. А. Квашнинай даадаг бригада юһэдэхи табан жэлэй туршада 184.641 кубометр модо отолжо, машинын харгы дээрэ шэрэн ябталха түсэбтэ даабаритай һэн. Тэрэ даабаряа мүнөө дүшөөд мянган кубометрээр үлүүлэнхэй.

Түгэсхэхы жэлэй даабариһаа гадуур 5 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ социалис уялгатай һэн. КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөндэ оролсоходоо, жэлэй эхиндэ абаһан уялтаяа 600 кубометрээр ехэ болгохо гэһэн шиидхэбэри коллективээрээ абаа.

Габшагайгаар, эбтэй эетэйгээр ажалладаг суута коллективые толгойлогшо В. А. Квашниниие ноябриин тэн багаар боложо үнгэрһэн районно партийна конференциин делегадууд областной партийна конференциин делегадаар һунгаһан байна. Тиихэдэ конференциин шэнээр һунгаһан партиин райкомой пленум тэрэниие КПСС-эй райкомой бюрогой гэшүүнээр һунгаа.

Бригадирайнгаа иимэ ехэ этигэл найдабарида хүртэһэндэнь урмашаһан бригадын коллектив улам эршэтэйгээр хүдэлхөөр, арбадахи табан жэлдэ ажалай бүри ехэ бүтээсэ туйлахаар эрмэлзэнэ.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

Анатолий Тепенко үшөөл залуу. Гэбэшье эрхим түрүү ажалаараа Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой хүдэлмэришэдэй дунда мэдээжэ болонхой. Тэрэ ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ байдаг. Мүнөө токариин 4-дэхи разрядтай. Тон харюусалгатай детальнуудые бүтээжэ, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг.

Залуу хүдэлмэришэн Анатолий Тепенко мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байна. Һайн шанартай продукци ехээр гаргажа, нүхэдэйнгөө магтаалда хүртэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: токарь А. Ф. Тепенко.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

МИЛЛИОН КУБОМЕТР

Томо багсаар сигара болгон холбогдоһон һүүлшын хэдэн кубометр модон Байгал далайгаар Клюевскэ леспромхоздо хүргэгдэбэ... һүүлшын энэ сигарые «Зайсан» гэжэ теплоход асараа. Энээгээр Байгал далайгаар модо урадхуулгын энэ жэлэй хаһа дүүргэгдэбэ.

Модые ута зандань томо багсаар сигара болгон холбожо, далайгаар зөөжэ эхилһэнһээ хойшо энэ жэлдэ ехэ амжалта туйлагдаа. Байгалай модоной баазын коллектив энэ үедэ уһанһаа 1 миллион 20 мянган кубометр модо гаргаа. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 100 мянган кубометрээр ехэ болоно.

Баазын коллектив модо уһанһаа гаргаха, вагонуудта ашаха агрегадуудай проектнэ хүсэ шадалые дээшэлүүлжэ шадаа. Агрегадуудай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлүүлэгдэһэн байна. Энэ ажал дүүргэдэг бүхы халаанууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаа. Н. В. Лютячинай даадаг бригада тэдэнэй дундаһаа эрхимлэһэн байна. Бригадын коллектив даабаряа 153 процент дүүргэбэ.

Далайгаар асарагдаһан нэгэ миллионһоо дээшэ кубометр модон ерэхэ жэлэй модо урадхуулгын хаһа болотор эндэ хюрөөдэгдэхэ юм. Энэ модоор шпала хюрөөдэгдэхэ, хайрсаг хэгдэхэ байна.

В. СТУПИН.

1977 ОНОЙ ТҮСЭБӨӨР

Мүрысөөн хүндэ дали үгэдэг юм гээд хэлсэдэг. Теэд дэмы ингэжэ хөөрэлдөөгүй ёһотой. Бага гаргашатайгаар, һайн шанартай продукци ехээр гаргаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлһэн хүдэлмэришэд гайхамшаг амжалтануудые туйлажа, холо ойгуур суурхадаг гээшэ.

Социалис мүрысөөндэ ехэ дүн туйлаха гэжэ манай коллектив ехэхэн хүсэлэл оролдолго гаргажа байдаг. Ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, хүдэлмэриин сагые хүсэдөөр хэрэглэхэ, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан абаха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Заводоймнай коллектив загаһанай олон зүйлэй консервэ һайн шанартайгаар хэжэ гаргаха зорилготой. Энэ хүсэл зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлхэнь тиимэшье бэлэн бэшэ юм.

Һайн шанартай консервэ хэжэ, даабаряа үлүүлэн дүүргэхын тула элдэб янзын загаһа ехээр бариха хэрэгтэй бологдоно. Загаһашад даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ яһала оролдодог. Теэд хамаг юумэн манай һанаһан соо болодоггүй ха юм. Бидэнэй загаһа бариха гэжэ хэды оролдобошье заримдаа хооһоор бусаха ушар нэгэтэ бэшэ дайралдадаг. Гэбэшье дүй дүршэлтэй бэрхэ загаһашад даабаряа үлүүлэн дүүргэһэн лэ байдаг.

Жэшээлхэдэ, манай үнинэй загаһашад Иван Петрович Малогрошев Байгал далайн эрьедэ түрэһэн, үдэһэн намтартай. Тэрэнэй эсэгэнь загаһашан байһан. Загаһа бариха «нюусануудые» Иван Малогрошев һайн мэдэнэ. Хаана загаһанай һүрэг ябанаб гэжэ тэрэ һайн мэдээд ябадаг.

Далай дээрэ гарахаһаа урид тэрэ һайнаар бэлдэдэг. Губшуур, гүльмэеэ һайса шалгадаг. Мүнөө загаһашад хүсэ ехэтэй, түргэн ябадалтай катернуудтай болонхой. Губшуур хаяха, татаха хүдэлмэри яһала оньһожоруулагдана. Далай дээрэ гарахаһаа урда бүхы энэ оньһон техникээ һайса шалгаха, заһабарилха хэрэгтэй. Иван Петрович Малогрошев һайса бэлэдхээд, загаһанай һүрэгэй эрьедэ дүтэ ерэхэдэнь губшуур табидаг заншалтай. Эдэнэр байгша оной июль һарада губшуур хаяхадаа нэгэ зэргэ 230 центнер загаһа баряа бэлэй.

Иван Петрович Малогрошевой бригадын коллектив һайн бэлэдхэлтэйгээр далайда гараһан дээрэһээл иимэ баян олзотой бусадаг гэжэ хэлэхээр ааб даа. Тэрэ Байгал далайе һайн мэдэдэг болоһон хүн. Энээн дээрэһээл хэдыдэ, хаана загаһа барихала һайн мэдээд байдаг. Бригададань дүй дүршэлтэй загаһашад олон юм. М. А. Пушкарев, Ю. Биянов, С. Худяев гэгшэд Иван Петрович Малогрошевтой хамта олон жэл хүдэлнэ.

Энэ бригадын коллектив үбэл, зуншье далай дээрэ ажалаа хэдэг. Үбэлдөө хоёр метр зузаан мүльһэ сүмэ үрэмдэжэ, гуршуур татадаг. Тиигэхэдээшье баян олзотой бусадаг юм. И. П. Малогрошевой бригадын коллектив 4720 центнер загаһа бариха юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабари 3 жэл 10 һарын туршада дүүргээ бэлэй. Табан жэлэй эхинһээ эдэнэр 6637 центнер загаһа барижа, даабаряа холо үлүүлэн дүүргээ гэхэ гү, али 1977 оной түсэбөөр хүдэлжэ байна.

Манай Гремячинскын участогай загаһашад ажалай түрүүшүүлэй хойно орохогүй гэжэ оролдосотойгоор хүдэлнэ. Алексей Маниевич Ильин, Федор Данилович Мушаков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай загаһашад далайһаа хододоо баян олзотой бусадаг. А. М. Ильин олон жэлэй туршада загаһашанаар хүдэлжэ, ехэ юумэ мэдэхэ болоһон хүн. Загаһанай эрьедэ дүтэ ерэхэ сагые бэрхээр лэ тухайлдаг. Эдэнэр хододоо олзотой, омогтойнууд далайһаа бусадаг. Ф. Д. Мушаковой бригадын коллектив юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабари 3 жэл 10 һарын туршада дүүргээ бэлэй. Энэ бригадын коллектив юһэдэхи табан жэлэй даабариһаа гадуур 1200 центнер загаһа бараад байна.

Гремячинскын участогай загаһашад юһэдэхи табан жэлэй туршада муу бэшэ үрэ дүн туйлана гэжэ хэлэхэ байнаб. Бидэнэр бултадаа социалис мүрысөөндэ хабаадалсажа, шадаха зэргээрээ хүдэлнэбди. Далайһаа олзотой бусахын тула бүхы бэлиг шадабаряа гарганабди. Загаһашанай ажал хүнгэн бэшэ ажал юм. Энээниие хүн бүхэн һайн мэдэнэ ёһотой.

Минии хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив үнинһөөл хойшо И. П. Малогрошевой бригадын коллективтэй мүрысэдэг. Бидэнэр бэе бэедээ айлшалалсадаг, дүй дүршэлөө хубаалдадаг заншалтайбди. И. П. Малогрошевой бригадын коллектив түхэреэн жэл соо далай дээрэ агнуури хэнэ. Харин бидэнэр үбэлынь Котокель нуур дээрэ загаһа баринабди. Хүйтэн болоходо Котокель нуурай эрьедэ зөөжэ ерэдэг байнабди.

Нэгэ газарһаа нүгөө газарта ингэжэ зөөжэ ябахада ехэ саг минии һаладаг гээшэ ааб даа. Гэбэшье бидэнэр загаһа бариха даабаряа заал һаа дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын тула тэмсэнэбди. Бидэнэр түгэсхэхы жэлдэ 720 центнер загаһа бариха даабаряа байгша оной август һарада дүүргээ бэлэйбди. Табан жэлэй даабариһаа гадуур 1178 центнер загаһа бараад байнабди.

Юһэдэхи табан жэлдэ иимэ олзотой омогтойгоор хүдэлжэ байһан дээрэһээ бригадымнай коллектив коммунис ажалай нэрэ солодо хүртөө һэмди. Бригадымнай 5 хүдэлмэришэдтэ «1974 оной социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн нэрэ соло олгогдоо. Тиигэхэдэ 2 хүдэлмэришэднай «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа.

Манай заводой коллектив һайн шанартай продукци ехээр гаргахын тула ингэжэ дундаа мүрысэн хүдэлжэ байна. Бидэнэр юһэдэхи табан жэл соо 31650 центнер загаһа бариха даабаряа байгша оной мартын 1-дэ дүүргээ бэлэйбди. Табан жэлэй даабариһаа гадуур 3600 центнер загаһа барябди. Манай заводой загаһашад олоороо оролдоһон дээрэһээл табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэбэ.

В. БУРДУКОВСКИЙ,
Баргажанай адагай загаһанай консервын заводой бригадир.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ НАЦИОНАЛЬНА ХҮДЭЛӨӨНҮҮДЭЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН КОНФЕРЕНЦИДЭ ХАБААДАГШАДТА

Эб найрамдалай түлөө национальна хүдэлөөнүүдэй түлөөлэгшэдэй бүхэдэлхэйн конференцидэ хабаадагшадые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб.

Эб найрамдалай тала баримталагшадай интернациональна энэ хуралдаанда ерэхэдээ, Ленинградта — эб найрамдал тухай ленинскэ түүхэтэ декредэй баталан абтаһан городто таанад суглараба гээшэт. Энэ декредээр соносхогдоһон үнэн зүб, демократическа эб найрамдалай гол ёһонууд хадаа манай дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы олониитын эрилтэ болонхой гэжэ совет хүнүүд сэдьхэл дүүрэн, омог баяртай байна.

Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха зам дээрэ найдамтай дэбжэлтын туйлагдажа байһан үедэ танай конференци зарлагдаба. Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблөөнэй амжалтатай үрэ дүнгүүд хадаа социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта эбэй ёһоор зэргэ оршохо гол ёһонуудай эсэслэн батадхагдаха, түгшүүрилтэ байдал һуларуулха ябадалай дэлхэйн бусад районуудта дэлгэрүүлэгдэхэ, буу зэбсэг зарлатайгаар бүтээлгые болюулха, буу зэбсэг хуряаха хэрэгтэ эршэмтэй шангаар урагшаа дабшагдаха байһанда эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй эрид шиидэнги хүсэлые улам эршэдхэнэ. Энээнтэй нэгэн хамта түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха хэрэг буруутуулха гэһэн ямаршье һэдэлгэнүүдтэ харюугай хатуу шанга сохилто үгэлгын шухала байһаниинь улам ехээр ойлгоһоно. Эгээл мүнөөнэй оршон байдалда колониализмын ба расизмын, фашис засагай һүүлшын тулгануул бутаран һандарна, национальна бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө тэмсэлдэ, өөһэдынгөө аша туһые аршалан хамгаалха хэрэгтэ арадуудай шэнэ амжалтануудые туйладагын жама ёһон болонхой.

Гэбэшье түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха, буу зэбсэг хуряаха дурагүйшүүл буу зэбсэгээ орхёогүй. Тэдэнэр элдэб эсын арга хүргаар гүрэнүүдэй хоорондо хёмороо ба бэе бэедээ этигэхэгүй ябадал дэлгэрүүлхые һэдэнэ, арадуудые «хүйтэн дайнай» үе сагта һөөргэнь татана, бүри ехэ һандаргахы хүсэтэй буу зэбсэгэй бүри ехэ нөөсэнүүдые бии болгохыень уряална. Энэ ушар эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг арадуудай хүдэлөөнүүдэй бэелүүлхэ зорилгонуудые илангаяа шухала, улам хэрэгтэй болгоно. Дэлхэйн олониитын абһан шухала олохон хэмжээнүүдэй дунда буу зэбсэг зарлалтайгаар бүтээлгын аюулые сарахын, буу зэбсэг хуряахын түлөө олониитын хүдэлөө дэлгэрүүлхэ гэһэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гаргаһан уряа илангаяа ехэ удха шанартай байна. Буу зэбсэг бүтээлгын хүшэр хүндэ дарамтаһаа арадуудые түргөөр сүлөөлхэ тушаа, сэрэгэй гаргашануудые амгалан сагай, бэеэ даанхай байдалай хүгжэлтэдэ зорюулха тушаа аша үрэтэй хэмжээнүүдые туйлаха гээшэ гансашье бүгэдэ ниитын эб найрамдал сахин хамгаалгын түшэг найдабари бэшэ, мүн хүн түрэлтэнэй социальна дэбжэлтын үргэн ехэ зорилгонуудые хурдан түргэнөөр шиидхэхэ арга боломжо мүн.

Эгээл эдэ асуудалнууд байгуулагдаһаар 25 жэлэйнгэ ойе мүнөө тэмдэглэжэ байһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гол анхаралда байдагынь шухала байна. Хорин табан жэлэй турша соо эдэбхитэйгээр, ашаг үрэтэйгөөр ажал ябуулгаяа эрхилһэнэйнгээ түлөө Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет эб найрамдалда, эрхэ сүлөө ба национальна талаараа бэеэ даанхай байдалда дуратай бүхы хүнүүдэй дунда тон ехэ нэрэ хүндэдэй болонхой, үнэн сэдьхэлһээнь дэмжэгдэдэг юм. Алдарта энэ ойн баяраарнь амаршалнаб, эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө, арадуудай хоорондын хани барисаанай ба харилсаа холбооной түлөө тэмсэлдэ үргэн ехэ демократическа олониитые элсүүлхэ хэрэгтэ улам саашадаа амжалта туйлахыень Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведтэ, эб найрамдалай тала баримталдаг национальна хүдэлөөнүүд ба организацинуудта хүсэнэб.

Соведүүдэй орон дэлхэйн шэнэ дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие абархын түлөө, аюулгүй байдал, эрхэ сүлөөгэй, арадуудай бэеэ даанхай байдалай ба дэбжэлтын үнэн зүб хэрэгэй илан мандахын түлөө эдэбхитэй тэмсэл саашадаашье хэхэ байха гэжэ бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай тала баримталдаг хүсэнүүд батаар найдажа болохо байна.

Танай конференцидэ амжалта хүсэнэб.

Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДТА

Ноябрийн 21-дэ Кремль соо түсэблэлгын-бюджетнэ комиссинуудай пленарна заседанинууд эхилбэ. СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй һалбаринуудай комиссинуудай, мүн залуушуулай хэрэгүүдэй талаар комиссинуудай түлөөлэгшэд эндэ хабаадалсана. Мүнөөдэр энэ заседаниие палатануудай түсэблэлгын-бюджетнэ комиссинуудай түрүүлэгшэнэр депутадууд Г. И. Ващенко, Н. Н. Масленников гэгшэд хүтэлбэрилбэ.

Зүблэхэ зүйлдэ — СССР-эй арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбэй, СССР-эй 1976 оной Гүрэнэй бюджедэй тус тус бүлэгүүдые, мүн 1974 оной бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоо хаража үзэһэн бэлэдхэлэй комиссинуудай хүдэлмэриин дүнгүүдые зүбшэн хэлсэлгэ табигдаба.

Элүүрые хамгаалгын ба социальна хангалгын бэлэдхэлэй комиссиин дурадхалнууд тухай элидхэл шагнагдаһан байна. Элүүрые хамгаалга болон социальна хангалгые хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XXIV съездын хараалһан программа бүри мүһэн дүүргэгдэнэ гэжэ энэ элидхэл соо тэмдэглэгдээ.

1975 ондо орон доторнай больницануудай шэрээнүүдэй тоо 3 миллион үлүүтэй болохо, харин врачнуудай тоо 832 мянгада хүрэхэ юм. 1976 оной түсэбэй проектын ёһоор элүүрые хамгаалха хэрэг улам саашадаа хүгжөөгдэхөөр хараалагдана. Жэшээлхэдэ, ерэхэ жэлдэ элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудай барилгада гүрэнэй зүгһөө миллиард шахуу түхэриг мүнгэн зорюулагдаха байна. Тэрэшэлэн бүхэсоюзна коммунис субботнигуудые үнгэргэһэнһөө ороһон 97,3 миллион түхэриг мүнгэн энэ хэрэгтэ зорюулагдаха. Врачнуудай тоо, мүн больницануудай шэрээнүүдэй тоо нилээд олошорхо.

Совет арадай һуудал байдалые һайжаруулха тухай партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ зуураа, промышленностиин хүнгэн, эдеэ хоолой болон бусад һалбаринууд арадай хэрэглэмжын олонхи эд бараа ехээр бүтээхэ даалгабаряа дүүргэнэ гэжэ арадай хэрэглэмжын эд бараанай талаар бэлэдхэлэй комисси тэмдэглээ.

1976 оной түсэбөөр арадай хэрэглэмжын эд бараа бүри ехээр гаргадаг болохо гэжэ, хараалагдана. Энэ зорилгоор промышленостиин хүнгэн ба эдеэ хоолой һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ капитальна һомололгын 5 миллиард үлүүтэй мүнгэн үгтэхэ байна. Энэнь 1975 оной түсэбэйхидэ орходоо 8 процентээр ехэ болоно.

1976 ондо химическэ, нефть бүйлүүлгын ба нефтехимическэ, ой модоной ба модо болбосоруулгын промышленность хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулагдаха капитальна һомололгын хэмжээн улам ехэ болоно. Энээн тухай эдэ һалбаринуудай талаар бэлэдхэлэй комиссиин элидхэл дотор мэдээсэгдэбэ.

Арадай гэгээрэлэй, эрдэм наукын ба соёл культурын талаар, транспортын ба хэлхеэ холбооной талаар, гүрэнэй бюджедэй доходой талаар, худалдаа наймаанай, ажаһуудалай хангамжын ба коммунальна ажахын талаар бэлэдхэлэй комиссинуудай элидхэлнүүд мүн лэ шагнагдаһан байна.

Табан жэлэй һүүлшын жэлэй түсэбтэ даалгабаринууд дүүргэгдэхэ, үлүүлэн дүүргэгдэхэ гэжэ эдэ элидхэлнүүд соо тэмдэглэгдээ. Тэрээнтэй хамта арадай ажахын зарим һалбаринуудта дутуу дунданууд үшөөл бии гэжэ депутадууд онсолон тэмдэглээ. Ажал хэрэгэй ямараар ябажа байһан ба дутагдалнуудые усадхаха талаар абтажа байгаа хэмжээнүүд тухай тус тус министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд тайлбарилжа үгэһэн байна.

Бии байгаа арга нөөсэлнүүдые ашаглаха тушаа хүдэлмэреэ улам шангадхахыень хэдэ хэдэн министерствэнүүд ба албан зургаануудта комиссинууд дурадхаа. Тиихэдээ бүтээһэн продукциин шанар һайжаруулгада онсо анхаралаа хандуулха шухала гэжэ тэмдэглэгдээ.

Комиссинууд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

(ТАСС).

АХЫН РАЙОННО ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИҺЭЭ

АЖАХЫГАА АШАГ ЕХЭТЭЙГЭЭР ХҮТЭЛБЭРИЛХЭ

Ахын аймагай партийна XXII конференциин делегадууд КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **П. Д. Марзаевай** хэһэн партиин райкомой тоосоото элидхэлые һонирхолтойгоор шагнаба. Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ талаар аймагай коммунистнууд ехэ юумэ хэһэн байна.

Аймагай партийна организациин гол зорилго юун байгааб гэхэдэ, бүхы түрэлэй малай тоо толгой олошоруулха зуураа, мал ажалай продукци үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха талаар табан жэлэй түсэб болон уялгануудые сүм дүүргэхэ хэрэг байһан. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула нэн түрүүн адуу малай үүлтэр һайжаруулха, ехэ малай һубайралга үсөөрүүлхэ, нийтын малые бардам хүрэхэ үбһэ тэжээлээр хангаха хэрэгтэй болоһон.

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада аймагай колхозуудта һайн үүлтэрэй 152 хуса, хальмаг үүлтэрэй 250 эмэ хашараг, 32 буруун буха, симментал үүлтэрэй 10 буха, казахай сагаан толгойтой 9 буха асарагдаа. Хальмаг үүлтэрэй мяхалиг мал аминдаа үсхэбэрилэгдэжэ, 240 тугал абтанхай. Казах үүлтэрэй буханууд нютагай үүлтэрэй үхэртэй шуһа холихо хэрэгтэ ашаглагдана гээшэ. Эдэ хэмжээнүүдэй ашаар малай ашаг шэмэ эрид дээшэлжэ эхилээ. Табан жэлэй туршада аймаг дотор нэгэ хониһоо ноoһо абалга 0,8 килограммаар дээшэлүүлэгдэжэ, 2.800 граммда хүргэгдөө.

Тэрэшэлэн үнеэдһээ һү һаалга, гүрэндэ худалдагдадаг малай ашаг шэмэ дээшэлүүлэгдэ. Жэшээнь, дундаһаа дээшэ тарганаар гүрэндэ худалдагдаһан эбэртэ малай тоо 18,5-һаа 48 процент хүрэтэр, хонидой—27-һоо 42 процент хүрэтэр дээшэлһэн байна. Эдэ бүгэдын ашаар аймагай колхозууд гүрэндөө хямда сэнтэй мяха ехээр худалдажа, олзо доходоо дээшэлүүлхэ аргатай болонхой.

Табан жэлэй туршада эбэртэ малынь 11 процентээр, үнеэд—12, хонид—20, адуун 19 процентээр олошороо. Наймадахи табан жэлэйхитэй сасуулбал, адуу малай гарза хохидолдо орохо ябадал эрид үсөөрүүлэгдэө.

Аймагай колхозуудай мяхалиг үүлтэрэй малай гүүртэнүүдтэхи туталнууд эхэһээ һалгаагдажа, үнеэд ороондо ороходоо, дахин тугаллаха үедөө яһала хүсэтэй, тарган байдаг, түл олоор абтадаг болоо. Игэжэ 1975 ондо аймаг мал ажалай продукци гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ дүүргэхэ аргатай болоһон байна. Олон һаалишад, хонишод арбадахи табан жэлэй түсэбөөр хүдэлмэрилжэ эхилэнхэй.

Партийна организацинигаа хүтэлбэри доро колхозуудай малшад хараалһан зорилгодоо хүрэжэ байна. Табан жэлэй түсэбһөө гадуур гүрэндөө 3000 центнер һү, 172 центнер ноoһо тэдэнэр худалдаа, жэлэй эсэс болотор мяха худалдаха түсэбэйнь дүүргэгдэхэнь лаб.

Гүрэнэй ехэ туһаламжын ашаар колхозуудайнь экономико бэхижэнэ, колхозно үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлнэ. Колхозууд шэнэ газар элдүүрилгээ үргэдхэжэ, тэжээлэй ногоо тарина. 1970 онойхитой сасуулбал, тэжээлэй ургамал таридаг газарай хэмжээн гурба дахин үргэдхэгдөө.

Юһэдэхи табан жэлэй үедэ шэн зоригтойгоор хүдэлһэн олон малшад гүрэнэй хайра шагналда хүртэнхэй. 1974 оной хүдэлмэриин үрэ дүнгөөр «Коммунизм» колхоз хүнгэн автомашинаар, тиихэдэ аймаг бүхыдөө ВДНХ-гай гурбадахи шатын дипломоор шагнагдаһан байха юм.

Ажалай эмхидхэл һайжаруулһанай ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ аймагай олохон һаалишад нютагай үүлтэрэй үнеэнһээ һү һаалгаяа мянган литртэ хүргэжэ шадаа. «Коммунизм» колхозой хонишод нүхэд Хандакова, Гармаев гэгшэд зуун эхэ хониной бүриһөө зууһаа дээшэ хурьга абажа, нэгэ хониноо 4,2—4,6 килограмм ноoһо хайшалба. Олохон һаалишад зуун үнеэнһээ 80—90 тугал абана. Эдэ түрүүшүүлэй тоодо коммунистнууд нүхэд Габанов, Унжуев, Галсанова, Сыренова болон бусад оролсохо ёһоорөө оролсоно.

Шэмэрүүн хүйтэн уларилтай энэ аймагта туйлагдаһан эдэ бүхы амжалтанууд хадаа колхозуудай партийна организацинуудай, мүн партиин райкомой ажал ябуулгада муу бэшэ сэгнэлтэ болобо үгэнэ. Коммунистнуудай, партийна хүтэлбэрилэгшэдэй гол зорилгонуудаа зүбөөр шиидхэдэг, малшадайнгаа хүсэ шадал элсүүлжэ шададаг байһаниинь эндэ харагдана.

Нийтын адууһа малда бардам хүрэхэ тэжээлэй бааза байгуулга партийна организациин хүдэлмэриин гол асуудалнуудай нэгэн болоно. Энэ асуудал гансахан райкомой бэшэ, мүн колхозуудайнь партийна эхин организацинуудай гол анхаралда байжа, партиин райкомой бюро ба пленум дээрэ нэгэтэ бэшэ зүбшэгдэһэн байха юм. Гэбэшье, тус асуудал эсэстээ хүрэтэрөө шиидхэгдээдүй байһаар. Ушар иимэһээ нийтынь малай ашаг шэмэ үшөөл бага байһан зандаа. Жэшээнь, гүрэндэ тушаагдадаг үхэрэй дунда зэргын шэгнүүр 249 килограмм татана, зарим ажахынуудта бүришье доогуур юм. Үнеэдһээ һү абалга бага, бүхы түрэлэй малай дундаһаа үхэл, гарзада ороху ушар үзэгдэһөөр.

Сабшалангай, мүн тэжээлэй ургамалай ургаса хэдэн жэл удаагүүр багаар абтана. «50 лет Октября» колхозой түрүүлэгшэ **А. П. Нахханов** энээн тушаа һанаагаа зобонгёор хэлэбэ: — Хэзээдэшье гэдэдэгтүй газартай байгаад, хүрьһэнэйнь бүридэлые огто мэдэнгүйтөөр аммиачна селитрэ, минеральна бусад үтэгжүүлгэ хэрэглэнэбди. Эдэ үтэгжүүлгын, таридаг ногоонойнгоо хэр ашаг үрэтэйе научна үндэһэ баримтатайгаар мэдэхэ байгаабди. Тиэд Улаан-Үдэһөө тусхай мэргэжэлтэые урижа, тус асуудал тодорхойлхо талаар юушье хэгдэнэгүй...

1975 ондо аймаг дотор сабшалангай ургаса дунда зэргээр гектарай 6,3 центнер, зеленкын—9 центнер болоһон. Ургасын иимэ бага байһанай шалтагаан юуб гэхэдэ, нэн түрүүн агротехникын заабари сахигданагүй; сабшалан дээрэ культуртехническэ хүдэлмэри муугаар хэгдэнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо, мүн бусад зарим ажахынуудта зеленкын ургаса һүүлэй үедэ гектарай 16—18 центнерһээ 5—10 центнер хүрэтэр доошолоо.

— Мал — ажахынуудаймнай баялиг. Мал ажалай продукциһаа олзо доходойнгоо ехэнхи хубиие абанабди. Ажахынуудаймнай саашанхи хүгжэлтэ малай үүлтэр һайжаруулгаһаа сүм дулдыдаха байна, — гээд «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ **Б. С. Мунконов** хэлэбэ. — Энээндэ эзэн ёһоор хандажа, саашанхи зорилгоёо шиидхэхэ зэргэтэйбди.

Делегадуудай хэлэһэнэй ёһоор бүхы ажахынуудтань малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриин хангалтагүй байһан мэдээжэ болоно. Үнеэдэй тоо олошорнюгүй, зоотехническэ хүдэлмэридэнь тоо бүридхэл муугаар табигданхай. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан-Аха» колхозуудта табан жэлэй туршада зуун үнеэнһээ абтаһан тугалай тоо аймагай ажахынуудай дунда зэргын хэмжээнһээ холо доогуур.

Ахын геологическа экспедициин начальник **Ю. М. Холод,** Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **В. Л. Арданов** болон бусад үгэ хэлэхэдээ, аймаг дотор харгы, Аха гол дээгүүр хүүргэ бариха асуудалда онсо анхарал хандуулаа. Миллионһоо дээшэ түхэриг хэмжээтэй хүдэлмэри хэгдэжэ, аймаг гүрэнэй энергосистемэтэй холбогдоо. Тиимэһээ Ахын аймагта хүдөө ажахын техникэ заһабарилха бааза байгуулха тушаа асуудал делегадууд тон зүб табяа гэжэ һанагдана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозуудайнь түб тосхонуудта яһала хубилалта болоо. Шэнэ клуб, һургуули, саад-ясли ашаглалгада үгтэнэ. Гэбэшье, малай байра, ажаһуудалай гэрнүүдые барилга хангалтагүй байһаар.

Малшадые соёл культурын, ажаһуудалай талаар хангалгада шухала эрилтэ табигдаа. «50 лет Октября» колхозой парткомой секретарь **А. Л. Шарастепанов,** «Улаан-Аха» колхозой малшан **Е. А. Иванова** болон бусад нийтэ ойлгуулам... хүдэлмэри бүри һайнаар ябуулха эрилтэ табяа. Политическэ, экономическа һурал... ойлгуулламжын хүдэлм... эмхидхэгдэһэн аад, круж... гуудые хүтэлбэрилэгшэд... агитаторнуудта партиин р... комой таһагуудай зүгһөө... һаламжа багаар хүргэгд... «Знание» бүлгэмэй аймаг... отделениин, прокуратура... сүүдэй түлөөлэгшэд ферм... нүүдтэ тон үсөөн ерэ... лекци, хөөрэлдөө үнгэргэ... гүй.

Делегадуудай тэмдэглэһ... нэй ёһоор, партийна эхин ор... ганизацинуудта парти дэ... рой хүдэлмэри нилээд эдэ... хижээ. КПСС-эй XXV съе... дые нэрэтэй түрэтэйгөөр... тахын тула коммунист... хэн абаһан уялгаяа заата... дүүргэхын түлөө оролд... Гэхэтэй хамта партийна... ажалай журам эбдэхэ... эндэ тэндэ үзэгдэһөөр.

Нийтын эмхинүүд... илангаяа райпогой, айм... ведэй соёлой таһагай хүд... мэри һайжаруулха эри... делегадууд табиһан бай...

Партийна конференци... рэ КПСС-эй обкомой бю... рой гэшүүндэ канди... БурАССР-эй Министр... Соведэй дэргэдэхи гүрэ... аюулгүйе хамгаалха ко... тедэй түрүүлэгшэ В. А. Волков үгэ хэлээ.

Конференци партиин р... комой шэнэ состав һунга... Удаань эмхидхэлэй пле... болоно, КПСС-эй Ахын р... комой нэгэдэхи секретар... **П. Д. Марзаев,** секретар... **Ю. А. Желаев** һунгагда...

Б. ДАШИЕВ.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

УРАГШАА ҺАНААН

ЯРУУНЫН аймагай «Коммунизм» колхозойхидой олоороо үбһэ хуряалгадаа ошожо жэгдэрһэн үе һэн. Энэ колхоз жэлһээ жэлдэ уһалуулдаг газартай юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ шэбхэ тараажа, үтэгжүүлгэ хэжэ, сабшалангайнгаа газарые нилээдгүй һайжаруулаа. Мүнөөшье жэлдэ омогорхохоор ургасатай нуга гол элбэг. Богони болзор соо үбһөө һайханаар хуряажа абаха зорилго табигданхай. Мүрысөөнэй бахатай уриалдаан сэсэгтэ нутануудта, үтэг шэбхэтэ буусануудта эхилээ һэн.

Холбоолжонтой холбоотой Һэбхүүлтын намаг гэжэ анханһаа алдаршаһан үргэлжэ нэлэнхы сабшалан хүрилэн харагдажа, наранай гарахын урдахана, боргооһоной хүүсэдүй, һэрюун һэбшээтэй, гайхалтай гоё үедэ Һэбхүүлтын үбһэнэй звеногойхид ажалдаа үни гаранхай, трактораар, гараар сабшажа, сэбэр шүүдэртэ угаагдан, хүхэ ногоондо эльбүүлэн ялайлдашаһан хажуурнуудаа толоруулан ябаа һэн.

— Иимэ эртэшэ ямар хүнэй звено гээшэб?

— Энэмнай суута малшан Ширапов Бадмаа Дамчаевичай звенол даа...

— Зүб даа. Ойлгосотой...

Бадмаа Дамчаевич болбол һонишье, баяншье намтартай хүн. Ехэ тэмсэл соогуур илалта туйлан гарахадаа, сэдьхэлынь дүүрэдэг хүн юм.

«Һэбхүүлтын эзэн», — гэжэ нүхэдынь Бадмаагаа наадалдаг зантай. Энэньшье ушартай. Юуб гэхэдэ, энэ хабтагар Һэбхүүлтэ нэлэнхы хүхэ намаг газар байжа, үбһэн хуряагдадаггүй, уняар мана татажа, намагай болон уһанай элдэб шубуудай аялгада дууран байдаг байгаа. «Коммунизм» колхоз ехэ хүдэлмэри олон жэлдэ хэжэ, энэ шэнэ газарые хатаажа үтэгжүүлээ бшуу. Далаад онһоо хойшо эдлүүри хэжэ, сабшалан болгоһон бодото эзэниинь Ширапов Бадмаа гээшэ. Жэл бүри сабшуулдаг газарынь үргэн болодог болобо. Нёдондо, мүн энэ жэлдэ бүхы талмайнь сабшагдаа. Арбаад хүнһөө (олонхинь һурагшад) бүридэһэн звеногойнь хуряаһан мянгаад бухалай гушаад һүри аржын харагдана.

...КОЛХОЗОЙ ямаршье ажалда, модо бэлэдхэлдэ, хойто зүгэй хамбыда магтаалтай ябадаг залуу комсомол Бадмаа Ширапов хүбүүн 1939 ондо сэрэгэй уялгата албанда татагдажа мордоо һэн. Зүүн зүгтэ хоёр жэлэйнгээ албые дүүргээд, Үльдэргэ нютагаа бусаха ойртожо байтарнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн эхилшоо һэн. Тоонто нютагаа бусаха үдэрөө хүлеэжэ ядаһан сержант Бадмаа Ширапов фронт мордожо, Ленинград хотые хамгаалалсажа эхилээ. Фронтын хүндэ хүшэр замаар дайсаниие даралсан, артиллерист, командир Ширапов магтаалтай ябаа. Дайнай эгээл хүндэ 1943 оной эхеэр КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар оробо, удангүй гэшүүндэ абтаба. Коммунист нэрээ үнэн сэхэ ябадалаараа шэмэглэн, Зүүн Пруссиин Кенигсберг хотодо Илалтын үдэрые угтаа һэн.

Үльдэртэ нютагһаа амгалан үедэ албандаа ошоһон Бадмаа Ширапов фронтын гал дүлэн соогуур ябажа, үбсүүндээ Улаан Одоной орден, «Шэн зоригой түлөө», «Дайшалхы габьяагай түлөө» болон бусад олон медальтай болоод, гэртээ бусажа ерээ һэн.

Гэртээ ерээд, үни удаан налайжа һуугаагүй, Эгэтын МТС-тэ тракторист болоно, Үльдэргынгөө газар түмэр агтын хүсөөр элдэжэ, элбэг таряа ургуулалсажа эхилээ. Мүн дайнай үедэ партида ороод, нютагтаа магтаалтай ябаһан һаалишан Максарова Цырегмаа гэжэ басагантай үнинэйнгөө хүсэл одооошье бэелүүлжэ, бүлэ болоно, үгэ сэдьхэл нэгэтэн, ажалай хүндые хүндэ үнгүй һалиржа, үндэр наһатай хүгшэдөө һайханаар үргэжэ, хоёр бага дүү хүбүүдээ һургуулида ябуулан тэдхээд һэн. Һайн һайхан ажалша бүлэдэ жаргал захагүй бшуу. Жэл бүри гэхээр һубарилдан, басагад, хүбүүд түрэжэ, үнэр олон болоо. Зургаан хүүгэдтэй Бадмаатанай бүлэ жараад оноор һаамхай үнеэдэй гүүртэдэ бултааран ажаллажа эхилээ.

Хоймор гэжэ газарта ажаллажа байһанаа, 1970 ондо томодхогдоһон, оньһожоруулагдаһан, түгэс түхеэрэлгэтэй Хуһан-Хушуунай гүүртэдэ зөөжэ ерэһээр, мүнөө хүрэтэр жэл бүри илалтатай, магтаалтай ажаллана.

Үхибүүдыньшье нютагайнгаа һургуули дүүргээд, хөдөө ажаллана, Улаан-Үдэ хотодоо гурбанинь һуража байна. Бадмаа Дамчаевичай сэрэгэй хайрануудтай зэргэлэн, ажалай шагнал — «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаль, Ленин багшын түрэһөөр зуун жэлэй ойдо зорюулан гаргаһан медаль яларанхай.

Цырегма нүхэрыньшье таһараагүй, мүн лэ наймадахи табан жэлэй дүнгөөр шалгаржа, «Ажалай шэн габьяагай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаһан байха юм. Далаад онһоо Бадмаа Дамчаевичай ударидажа ябаһан Хуһан-Хушуунай оньһожоруулагдамал гүүртэ болбол колхозой түрүү коллективүүдэй нэгэн гээшэ. Зайн галаар хүдэлдэг тусхай машинаар үнеэдээ һаадаг. Малаа эдеэлүүлхэ, хэбтэриинь арилгаха түхеэрэлгэнь булта оньһожоруулагданхай. Эндэ шэнээр баригдаһан һаруул гэрнүүд соо 8 бэрхэ һаалишад байжа, зуун жараад үнеэдые харууһална, һаана. Энэ гүүртынхид бэлшээри һайнтай. Хажуудахи Хара-Нуга гэжэ зуу гаран гектар газарта болбосон бэлшээриин арбаад тээлнинг барижа, элдэб шэмэтэ ногоо ургууланхай аад, тэрэнээ тон зүбөөр хэрэглэжэ шададаг. Мүнөө намар гүүртэ дээрээ мянгаад центнерэй ногоон ургамалай силостэй. Тиихэдэ Һэбхүүлтынь һүринүүд асарагдажа захалба. Һү һаалгаар энэ Хуһан-Хушуунай гүүртэ 9 һарын дүнгөөр түрүү һуури эзэлэн, колхозой дамжуулгын Улаан тут, нэгэдэхи мүнгэн шан абаа. Ноябриин эхеэр болоһон колхозой һаалишадай суглаан дээрэ энэ гүүртынхидые жэшээ болгон магтажа, колхозой түрүүлэгшэ Л. Ц. Цыдыпов дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шантайгаар барюулба. Гүүртые ударидагша, ахалагша малшан Бадмаа Дамчаевич Ширапов Улаан тугаа шангаар адхажа, нүхэдтөө хандан:

— Нүхэд, һайнаар хүдэлхэ гэжэ оролдонгүй аргагүй саг байна даа. Али зэргэ ехэ анхарал малшадта табигдана гээшэб. Колхозоймнай хонишод һайн дүн туйлаа. Механизаторнууднай таряа һайнаар ургуулаад, колхозойнгоо түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ таряа богони болзор соо хуряаба. Теэд бидэ һү һаалтаар энэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэгүй аалди? Дүүргэхэ даа! Заатагүй дүүргэхэ ёһотойбди. Манай түрүү һаалишад Будаева, Дугданова, Грехова, Цыренова, Бадмаева, мүн бусадшье нүхэд һайн жэшээ харуулна. Энэ суглаан дээрэ нүхэд Грехова, Цыренова өөһэдынгөө дүршэл тухай хөөрэжэ һонирхуулба. Үдэр богони, һүни ута болоо. Үнеэдээ үглөөгүүр эртэ, үдэшэ орой һааха гэжэ зүб хэлэнэ. Эдэ нүхэдэйнгөө һайн үүсхэл оролдолгые дэмжэе! Коммунис партиингаа 25-дахи съездые ажалай илалтаар, сагаан эдеэнэйнгээ билтарма хэшэгээр, сэдьхэлэй һайхан дүүрэн баяраар угтая! Ажалаараа колхозоо улам суурхуулан, өөдэнь татая! — гэжэ хэлээ.

Бүхы һаалишад энэ үгыень һайшааба. «Бүхы хэмжээ абахабди. Түгэсхэхы жэлэй түсэб һү һаалгаар дүүргэхэбди, ехэ һүнэй түлөө тэмсэлдэ бултааран жагсахабди.» — гэжэ Бэшүүрэй аймагай һаалишадай хандалга һайшаан дэмжэжэ, үбэлэй һарануудта ехэ һү һааха уялга абаба.

Бадмаа Дамчаевич бүхы наһан соогоо хаанашье ябахадаа, мүрысөөнэй толгойдо ябалсадаг, урагшаа шуумайн ородог хүн ха юм. Ноябриин һүүлшын арбан хоног соо үнгэргэгдэхээ байһан аймагай парторганизациин гушадахи конференциин делегадаар тэрэ һунгагдаа һэн.

Бүхы арад зонойнгоо, түрэл Коммунис партиингаа түүхэтэ XXV съездэ бэлдэжэ байха үедэ Б. Д. Шираповай гэр бүлэдэ дүүрэн баяр, дэмбэрэлтэ хөөрэлдөөн үдэр бүри болоно. Хуһан-Хушуунайнгаа һаалишадай бусалма ажалаар урмашахаһаа гадна, ажаллажа һуража ябаһан хүбүүд, басагадһаа, дүүнэрһээ энэрхы удхатай бэшэгүүдые абажа, сэдьхэл зүрхэеэ сэсэглүүлэн жарганад.

Цокто НОМТОЕВ,
Социалис Ажалай Герой.

СЭЛЭНГЫН ҺОНИН

ТУГАЛШАН БАННОВА

Евдокия Сазоновна Баннова мал ажалда хори гаран жэлэй туршада хүдэлжэ байна. Һүүлшын 6 жэл соо Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Ягодныын отделенидэ тугалшанаар хүдэлнэ. Евдокия Сазоновна тугалнуудайнгаа тоо толгойе бүрин бүтэн байлгажа, тобир тарганаар түлжүүлнэ. Үнгэрһэн жэлдэ, байгша ондошье Ягодныын һаалиин фермын коллектив үнеэн бүриһөө тугал абажа, бүрин бүтэн түлжүүлээ. Эндэ Е. С. Банновагай бага бэшэ аша габьяа бии. Түрүү тугалшан түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй эхинһээ хойшо тугалнуудайнгаа шэгнүүр 80 центнерээр нэмээгээ. Тугал, бүхэнэй шэгнүүр 850 граммаар нэмэбэ.

МҮРЫСЭГШЭДЭЙ МАНЛАЙДА

Һаяхан гурбадахи кварталай дүнгүүдээр «Бурятсельхозмонтаж» трестын Сэлэнгын ПМК-да дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа. Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ трестын системэдэ ородог юһэн подразделениин коллективүүдэй хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ тус ПМК нэгэдэхи һуури эзэлээ. Бүхыдөө түсэб 103.2 процент дүүргэгдээ, ажалай бүтээсэ 101,9 процент дээшэлээ, үнэ сэн 10,4 процентээр хямдараа.

Оньһожоруулагдамал колонныын түрүүшүүлэй нэрэнүүд табан жэлэй бусад шударгышуулай тоодо трестын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ. Эндэ хабсаргагшадай бригадирнууд Андрей Фёдорович Княжев, Константин Иванович Федосеев, слесарь-хабсарагшадай бригадир Аркадий Михайлович Бадмаев гэгшэдэй нэрэнүүд бии.

ТЕХНОЛОГИЧЕСКА ХҮДЭЛМЭРИ ҺАЙЖАРУУЛАГДАНА

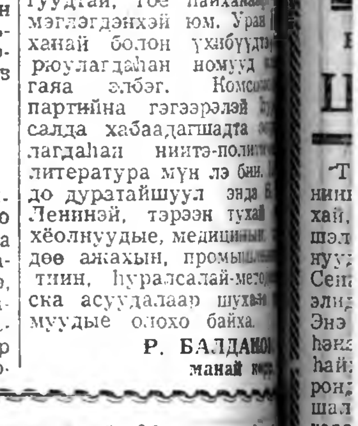
Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын - механическа заводто байгша ондо технологическа хүдэлмэри эли бодо һайжаруулагдаа. Ажалай бүтээсэ, продукциин шанар саашаданы һайжаруулха, материалнуудые алмаха талаар хэмжээ-ябуулгануудые бодото хэрэг дээрэнь бэе... гэдэ тус заводто ехэ... рал хандуулагдана. Н... түсэб, эмхидхэлэй... ябуулгануудые, шэнэ т... кые үйлэдбэридэ нэбт... һэнэй ашаар тус завод... гэсхэхы жэлдэ 50 м... түхэриг алмахаар хар... Ажалай бүтээсээр ю... табан жэлэй даабари... кабриин 15 болотор д... хээр хараалагдаһан... гаа. 33 мянган түхэр... мажа болохо 18 үнэт... радхал үйлэдбэридэ н... рүүлэгдээ.

КПСС-эй XXIV съе... хараалһан техническ... һаа шэнээр зэбсэгжэ... водой үйлэдбэрие... һөөрнь хубилгаа. Цеху... нэ түхеэрэлгээр ханга... технологическа хүд... һайжаруулагдана, хүд... ришэнэй ажал хубилна... гэдхэгдэнэ, продукци... нэ шэнэ зүйлнүүд... һайнтайгаар бүтэн га... дана. Жэлэй эхинһээ... үндэр бүтээсэтэй ар... ран түхеэрэлгэ тодо... Шэрэм, шудхалаагай ш... һайжаруулхын, бүтэ... гаргашануудые хор... тулада заводто хими... лаборатори нээгдээ... халгын цехэй начал... Е. Ф. Кожевниковагай... тэлбэри доро шэрэм ш... лаагай шэгнүүр хорооһ... га боломжонууд бэдэр... нэ.

ШЭНЭ МАГАЗИН НЭЭГДЭБЭ

Гусиноозёрск хотын ...тябрьская гудамжада... наймаалха шэнэ маг... нээгдэбэ. Энэ магазин у... һаруул, хэдэн олон... гуудтай, гоё һайханаар... мэглэгдэнхэй юм. Ура... ханай болон үхибүүдтэ... рюулагдаһан номууд... гаяа элбэг. Комсо... партийна гэгээрэлэй һ... салда хабаадагшадта... лагдаһан нийтэ-поли... литература мүн лэ бии... до дуратайшуул энд... Ленинэй, тэрээн тухай... хёолнуудые, медицин... дөө ажахын, промышл... тиин, һуралсалай-метод... ска асуудалаар шухал... муудые олохо байха.

Р. БАЛДАН...
манай к...

КОМИ АССР. «Воркутауголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл... «Заполярная» уурхайн горнягууд табан жэлэйнгээ түсэб ... гэбэ. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо 1,5 миллион тонно шулуу нүүр... һэн малтагдаа.

«Заполярная» гэжэ уурхай Печорын шулуу нүүрһэнэй б... сейндэ эгээл ехэнүүдэй нэгэн юм. КПСС-эй XXV съездын ... дэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, шахтернууд жэлэй дүүрэ... үшөө хахад миллионһоо улүү тонно түлишэ бэлдэхые шийд...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: долоодохи участогай түрүү шахтерн... (зүүн гарһаа) —электрослесарь Николай Корешков, шу... нүүрһэ малтан абагшад Анатолий Федоров, Александр Со... кин, звеное даагша Владимир Сафронов, нүүрһэ малтаг... Виктор Савченко, электрослесарь Валерий Цывунин.

ТАСС-ай фотохроник.

ТУҺАТАЙ БАЙБА

Хяагтын аймагай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, отделенинүүдые эрхилэгшэд болон һү һаалиин фермэнүүдые даагшанар һая сугларжа, эбэртэ бодо малые хооллуулха асуудалаар семинар үнгэргэбэ. Тус семинар Хяагтын совхозой Дүрэнэй һү һаалиин фермэдэ болоо.

Сугларагшад энэ коллективэй малаа яажа эдеэлүүлдэг байһантайнь танилсаба.

Тиихэдээ тон һонирхолтой, туһатай юумэ хаража, мэдэжэ абаһан байха юм.

Эндэ тэжээл бараниинь буйлуулжа, малдаа үгэдэг болохын тулада ехэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлээ. Жэшээлхэдэ, һолоомо, үбһэ жэжэ болгохо хоёр машина асаржа тодхоод, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэнэ. Гадна шэнэ хашаа барюулжа ороһониинышье малаа һайнаар, тобир тарганаар үбэлжүүлхэдэнь горитойгоор нүлөөлөө ааб даа.

Эдэ мэтын хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар нёдондоной үбэлжэлгын үедэ нэгэшье тугал гарзатаагүй юм. Мүнөө жэлдэшье иимээр хүдэлхэ зорилготой.

Малые зүбөөр, һайнаар эдеэлүүлхэдэ, ашаг шэмэнь эрид дээшэлнэ. Нёдондоной арба һара соо үнеэн бүхэнһөө һааһанһаа 200 литрээр ехэ һү мүнөө фермын һаалишад һаажа, гүрэндэ тушаагаа. Эдэ бүгэдэдэ фермые даагша Зинаида Гармажаповна Банзаракцаевагай оруулһан горитой хубита бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Тус фермын ажал хэрэгтэй танилсаһанайнгаа һүүлдэ семинарта хабаадагшад эндэхи улаан булан соо сугларжа, һанал бодолоо андалдаба. Иимэ семинар тон туһатай байгаа гэжэ эдэнэр нэгэн дуугаар мэдүүлбэ.

С. РИНЧИНОВА,
аймагай газетын хүдөө ажахын таһагые даагша.

ӨӨРЫН ТАМГАТАЙГААР

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой коллектив партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлжэ байна. Заводой хүдэлмэришэд мүрысөөндэ хам оролсоод, халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхые оролдоно. Дүршэл шадабаритай, урагшаа һанаатай хүдэлмэришэд олоной дундаһаа шалгарна.

Гурбадахи цехэй бэрхэ токарь В. Т. Мархагшинов өөрын тамгатайгаар продукци гаргадаг болоһоор үнинэй. Халаанай даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг. Олон жэлэй туршада эрхим һайнаар хүдэлжэ, коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэнхэй. Табан жэлэйнгээ даабари 4 жэл 3 һарын туршада дүүргээд, мүнөө 1976 оной түсэбөөр продукци гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: токарь В. Т. Мархагшинов.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэгдэө

АЭРОФЛОДОЙ ЗУУН МЭРГЭЖЭЛ

Арадай ажахыда авиаци хэрэглэхэ талаар Советскэ Союз дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлдэг юм. Мүнөө вертоледууд, самоледууд промышленностиин, барилгын, хүдөө ажахын элдэб һалбаринуудай хүдэлмэридэ саг үргэлжэ эдэбхитэйгээр хабаадуулагдадаг байна.

Хүдөө ба ой модоной ажахыда, геологи бэдэрэлгын болон бусад ажал хэрэгүүдтэ авиациин хабаадалгые 30 процентээр үргэдхэхэ гэжэ түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаряар хараалагдаа һэн. Аэрофлодой хүдэлмэрилэгшэд табан жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Энэ мэдээсэлые шэнжэлэн тайлбарилжа үгэхэ гүйлтатайгаар ТАСС-ай корреспондент СССР-эй Граждан авиациин министерствын арадай ажахыда авиаци хэрэглэхэ управлениин начальник В. А. НАЗАРОВТА хандаба.

— Граждан авиациин Тюменскэ управлениин ажалшад табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайдаа һалбари соогоо түрүүлэн элидхээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев ажалайнь ехэ илалтаар управлениин пилодуудые, штурмануудые, инженернүүдые, техникүүдые, хүдэлмэришэдые, алба хаагшадые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалаа һэн.

Тюмениин авиаторнууд холын Хойто зүгэй барилгашадта 1 миллион үлүүтэй тонно элдэб ашаа зөөһэн байна. Эндэ трансконтинентальна хоолой сорго һуулгалгада, электро-дамжуулгын ехэ вольтто лининүүдые, түмэр замуудые, автомобилиин харгынуудые барилгада летчигууд хабаадана. Авиациин туһаламжаар геологууд Баруун Сибирьтэ ашагта малтамалай шэнэ хэбтэшэнүүдые элирүүлэн нээгээ. Түсэбтэ табан жэлэй үедэ ашаа зөөлгэ 2.4 дахин дээшэлбэ.

Байгал-Амарай түмэр замай барилга дээрэ авиаторнууд гол шухала ехэ хүдэлмэри хэнэ. БАМ огторгойһоо баригдажа эхилээ юм гэхэдээ хэтэрүүлээгүй байхабди. Барилгашадай түрүүшын отрядууд вертоледуудаар лэ гүн ехэ ой тайга соо буулгагдаһан, хэдэн арбаад мянган тонно ашаа, почто, эдеэ хоолой зүйлнүүд агаараар асарагдаһан байха. Авиаторнууд үе сагай энэ ехэ барилгада түрүүлэн хабаадагшад гэжэ нэрлэгдэхэ ёһоороол нэрлэгдэнэ. Аэрофлодой мэргэжэлтэд БАМ-ай барилгын хэгдэхэ бүхы газар нютагуудай картые богони болзор соо буулгаһан байгаа. Проект табигшад, бэдэрэлгэ хэгшэд эдэ фото-зурагуудые абахада, барилгын хаагуур хэгдэхэ байһые тодорхойлоо һэн.

Авиаци хүдөөгэй ажалшадай найдамтай туһалагшань болонхой. Хорото шумуулһаа, али бүхы үбшэнүүдһээ ургамалнуудые химическэ аргаар саран хамгаалха хүдэлмэриин хахад хубиинь Аэрофлодой хүдэлмэрилэгшэд бүтээдэг юм. Агротехническэ эгээл таарамжатай сагта минеральна үтэгжүүлгэнүүдые газарай хүрьһэндэ оруулха гээшэ авиаторнуудай шухала зорилго болоно.

Россиин Хара хүрьһэгүй зонын хүдөө ажахыда самоледуудай, вертоледуудай туһаламжа үзүүлһэнэй ашаар 8 миллион шахуу гектар талмай дээрэ авиационно-химическэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 1 миллион гектараар үлүү ехэ болоно. Авиациин хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын тула колхоз, совхозууд самоледуудай бууха-ниидэхэ хатуу хушалтатай, хүдөө ажахын олон арбаад аэродром юһэдэхи табан жэлэй үедэ баряа.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тума аэрофлодой бэелүүлхэ уялганууд улам үргэдэнэ. Жэшээнь, Граждан авиациин пилодууд Киргизэй ба Украинын ССР-нүүдэй үндэр уулануудтахи бэлшээринүүдтэ нэмэлтэ тэжээл оруулһан байна юм.

Энэ жэлдэ Таджикистанда һүрэг олон хонид халуун нуга голнуудһаа алыш... бэлшээринүүдтэ самолед... даар абаашагдаһан бай... 20—25 хоног соо хонид... үндэр хадын бэлшээринүү... тэ гаргадаг һаа, мү... оройдоол час хахад... абаашаһан байгаа.

Тусхай аппаратураар ... гагдаһан самоледуудай, ... толедуудай туһаламжа... ашагта малтамалнуудые б... дэрхэ хүдэлмэри үргэд... дөө. Хэдэн зүугаад мян... тонно геологическа ашаа, ... хеэрэлгэнүүд жэл бүх... агаараар зөөгдэнэ.

Манай авиаторнууд тү... тэ табан жэлэйнгээ ... рине болзорһоонь урид дүү... гээд, 1975 оной даабари... дые, социалис уялгану... амжалтатайгаар түгэсхэ... тула шармайн оролд... байна гээд В. А. Назаро... түгэсхэлдөө хэлэбэ. Аэро... флодой хүдэлмэрилэгш... ажалай шэнэ амжалта... лалтануудаар КПСС-эй XXV... съезд угтахые бэлдэжэ бай... на.

(ТАСС).

СОЦИАЛИС ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ЭЛИТЭ ЭМХИДХЭГШЭ

Совет соёл культурын ...та ажал ябуулагша, шэнэ ...люционно России хүдэлмэришэн-таряашанай ле...скэ засагай бүридэлдэ ...рэлэй түрүүшын нар... байха хубида хүртэһэн ...В. Луначарскиин түрэ...эр 100 жэлэй ойе манай ...ной олониитэ, бүхы дэл...н түрүү интеллигенци ...дэглэжэ байна.

...үрэн түрын, нниитын бо... научно-педагогическа ...ал ябуулгада хабаадаха..., гайхамшагта оюун бэ...тэй хүн байһанаа харуул... Луначарскиин нэрэ со... хүнүүдтэ тон дүтэ, хүн...эй байха юм.

...эргэжэлтэ революцио..., философ, шагнагшадай ...аралые суранзан мэтээр ...жа шададаг оратор, пар... агитатор болон про...андист, бэлигтэй дипло..., европейскэ олон хэлэ ...эдэг, дээдэ һургуулиин ...хэ багша, шэнэ педагоги... сурталшадай нэгэн, мэр...гүүрһата журналист, дра...тург, уран зохёолшо бо... поэт, искусство шэн...эгшэ ба литературна ...ижэлэгшэ, уран зохёо... түүхэшэн, олон он... һалбарида шэнжэлгэ хэ... эрдэмтэн — иимэ олон ... шадабаритай хүн бай... гэжэ бидэ мэдэнэбди.

Н. К. Крупскаягай мэ...эһэнэй ёһоор, В. И. Ле... олон ондоо бэлиг шада...иинь түлөө тэрэниие үн...өөр сэгнэдэг, тон ехэ ...эмтэй хүн гэжэ тоолодог ...аа.

***

А. В. Луначарский 1875 ... ноябриин 24-дэ Полта... түрэһэн байха юм. ...87—1896 онуудта Киев... 1-дэхи гимназида, һүүл... Цюрихскэ университе...тэ һураа. Тэндэ һураха..., ородһоо гадна француз, ...мец (һүүлдэнь итальян, ...ан, англи) хэлэнүүд ...рэ олон юумэ уншаһан ...ха юм. Түрүүшынгээ ...тар соо бэшэһээрнь ойл...одо, 1891 ондо эдир ...начарский марксист боло...һон, Энгельсэй болон ...тскиин тэрэ үеын нюуса ...олнуудые һонирхон ун...даг болоһон, Писаревһээ ...жан, Марксын «Капи...» шудалжа ороһон бай... Харин Плеханов, Стру...гэгшэдэй номуудай 1894 ...1895 онуудта гарахада, ...иал-демократ болоһон ...аа бшуу. Бүри гимнази...һуража байха үедөө һу...шадай революционно ...жогуудые эмхидхэлгэдэ ...хитэйгээр хабаададаг, ...р замай депогой хүдэл...ришэдэй дунда политиче... пропаганда ябуулдаг ...һан байна бшуу. 17-той... социал-демократическа ...эдэ орожо, партиин II ...дын һүүлээр большеви...гүүдтэ хамжаа. Революционно хүдэлмэриингөө түлөө олон удаа түрмэдэ ороһон, сүлэгдэһэн байха.

1904 ондо Женевэдэ байхадаа, 24-тэй революционер «Урагшаа», «Пролетарий» гэһэн большевик газетэнүүдэй редакциин бүридэлдэ оролсоо. Харин 1905 оной ноябрь соо Петербург бусажа ерэхэдээ, «Шэнэ ажабайдал» гэжэ большевик газетэ хэблэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаа.

В. И. Ленинэй хүтэлбэри доро хүдэлжэ байхадаа, А. В. Луначарский өөрынгөө гүн удхатай статьянууд соо гү, али үгэ хэлэхэдээ, большевигүүдэй шутамые аршалдаг байһаниинь һайшаалтай. Тэрэл жэлнүүдтэ партиин хэдэн даалгабаринуудые бэелүүлээ: РСДРП-гэй гурбадахи съезд дээрэ зэбсэгтэ буһалгаан тухай элидхэл хээ, тиихэдэ партиин дүрбэдэхи, Стокгольмско съезд дээрэ уран хурса үгөөрөө меньшевигүүдые шадамараар шүүмжэлээ.

Зүгөөр ородой түрүүшын революциин дарагдаһанай һүүлээр болоһон хархис хашалта мүрдэлгын үедэ Луначарский философиин асуудалда алдуунуудые гаргаһаниинь мэдээжэ. В. И. Ленинһээ холо эмиграцида, мүн большевик хүдэлөөнэй түбһөө холо байгаад, хэдэн статьянуудые тэрэ бэшээ. Тэдэ статьянууд соонь «шэнэ бурхан бии болгохо» гэһэн хархис үзэл, «хүнэй агуу эршэ хүсэндэ шүтэлгэ» тухай буруу бодол баримталагдаһан байгаа. В. И. Ленин «Материализм болон эмпириокритицизм» (1908 он) гэжэ зохёол соогоо Луначарскиин эдэ алдуунуудые эриэ хурсаар шүүмжэлһэниинь мэдээжэ.

Харин В. И. Ленинные багшамни гэжэ А. В. Луначарский тон ехээр хүндэлдэг, үе сагайнгаа агуухэ хүн гэжэ мэдэдэг байгаа. Владимир Ильич пролетариадай хэрэгтэ үнэн сэхэ зандаа Луначарскиин үлэхэ байһанда бишыхашье һэжэглээгүй, «бузархан лэ бэлигтэй хүн» гэжэ тоолон, большевик зандаа үлэхэ гээд этигэжэ байгаа. Үнэхөөрөөшье, 1911—1912 онуудта А. В. Луначарский «Урагшаа» гэһэн махистнарай бүлэгһөө холодожо, большевик «Правда» газетын эдэбхитэй хүдэлмэрилэгшэ болоо бэлэй. Дэлхэйн түрүүшын дайнай үедэ интернационалис шугамые сэхээр баримталан, политикэдэ, искусствада национализмын гаргагдахада, тэрэниие олон удаа шүүмжэлдэг байгаа. РСДРП-гэй II съездын удаа 1903 онһоо партиин гэшүүн байһан, бодото большевик гээшэб гэжэ өөрыгөө тоолодог байгаа. Тиигээд РСДРП-гэй VI съезд дээрэ Луначарский большевик партиин зэргэдэ абтаһан байна.

Россида илаһан Агуухэ Октябриин социалис революциин һүүлээр партиин, тэрэниие бии болгогшо В. И. Ленинэй дурадхалаар хүдэлмэришэдэй болон тарияшадай эгээл түрүүшын гүрэнэй гэгээрэлэй, соёлой хүгжэлтые толгойлходоо, А. В. Луначарскиин оюун бэлиг улам ехээр һалбарһан байгаа.

Соведүүдэй республикын засагай бүридэлдэ орожо, А. В. Луначарский 12 жэлэй туршада РСФСР-эй Гэгээрэлэй арадай комиссариадые таһалгаряагүйгөөр толгойлоо. Совет засагай тогтоһоор 3 хоноод байхада, «Гэгээрэлэй талаар арадай комиссарай хүн зондо хандаһан Хандалга» тунхаглагдаа бэлэй. Тэрэ Хандалга соо богонихон болзоройн туршада бүгэдэ ниитые үзэг бэшэгтэ һургаха гэһэн наагин зорилго табигдаһан байгаа. Тиимэһээ Совет засаг бүхы эрхэтэдэй һурахын тула һургуулиие түлөөһэгүй болгожо, багшанарай байдалые һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа хандуулба гэжэ А. В. Луначарский Хандалга соогоо бэшээ һэн. Тиигэжэ тэрэ Хандалгань арадай гэгээрэлэй асуудалда партиин шугам нэбтэрүүлһэн программа боложо үгөө бэлэй.

А. В. Луначарскиин толгойлһон Гэгээрэлэй арадай комиссариадай бүридэлдэ юрэнхыдөө коммунистнар ороһон юм. Тэрэ хадаа имагтал гүрэнэй эмхи зургаан бэшэ, мүн арадай гэгээрэлые, эрдэм соёлые тодорхойгоор хүтэлбэрилдэг ёһотой штаб байгаа.

А. В. Луначарскитай хамта хүдэлһэн Н. К. Крупская иигэжэ бэшэһэн байдаг: «Гэгээрэлэй фронт дээрэ би Анатолий Васильевичтай 12 жэл хүдэлжэ, үдэрһөө үдэртэ гар гараа дүнгэлсэн, хүдэлмэриеэ ябуулаабди. Арадай гэгээрэлые өөрынгөө ёһо гурнмаар нэбтэрүүлжэрхиһэн хуушан, буржуази болон помещигүүдэй байгуулалтые тон түрүүн үгы хээд, шэнэ зүргэ гарган, арадай гэгээрэлэй шэнэ түхэл байгуулхаар хүрьһэ сэбэрлэхэ хэрэгые үүсхэһэн жэлнүүд ха юм даа».

Ажалай һургуулиин теоретическэ үндэһые зохёохо хэрэгтэ А. В. Луначарский Н. К. Крупская хоёр ехэ үүргэтэй юм.

«Һургуули гээшэ ажалай һургуули байха ёһотой, — гэжэ А. В. Луначарский хэлэдэг һэн, — тэндэ ном заалган политехническэ шанартай байха ёһотой. зүгөөр имагтал мэргэжэл олгохо гэһэн бэшэ, тиигэжэ ходо буруу ойлгодог ёһо бии юм. ямар ангида хабаатайб гэжэ харангүй, зөөри зөөшэ болон бусад илгааһаа дулдыдангүй, һуралсал хадаа бүгэдэ ниитын баранда ойлгосотой дүтэ байха зэргэтэй».

Луначарскиин хэлэһэн эдэ үгэнүүд шэнэ һургуулиин уг удхые, зорилгые тодорхойлһон тула мүнөөшье удха шанараа гэгээгүй зандаа.

Хүмүүжүүлгэ тухай суута ажал ябуулагшын хэлэһэн бодолнууд мүнөөнэйшье байдалда баһал зохихоор. Һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үхибүүдтэ ном заалгаар, практическа шадабари олголгоор хизаарлаха ёһогүй, харин тэрэнэй гол зорилго хадаа үхибүүе хүмүүжүүлгэ, «тэрэнэй сэдьхэл бодолые, мэдэрэлые арюудхалга болоно». Энэ эрилтые тодорхойлон иигэжэ тэрэ баталдаг һэн: «Манай үе сагай коллективист байжа шадаха, ниитын жабайдалые өөрынгөө хубиин хэрэгһээ дээгүүр тооложо шадаха хүниие бидэ хүмүүжүүлхэеэ хүсэнэбди».

Тиихэдээ А. В Луначарский искусствын хүмүүжүүлхы үүргые онсо тэмдэглэжэ, һургуулида уран һайханай хүмүүжүүлгэ, һуралсал үндэр дээдэ хэмжээндэ табигдаха ёһотой гэдэг байгаа.

Ленинскэ партиин даалгабаряар А. В. Луначарский «РСФСР-эй нэгэ шугамта ажалай һургуулиин дүрим», «Нэгэ шугамта ажалай һургуулиин гол эрилтэнүүд» гэһэн түүхэтэ документнүүдые бэлдэлгэдэ тон ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаа. Эдэ документнүүд соо тодорхойлогдоһон эрилтэнүүд хадаа дэлхэй дээрэ эгээл түрүү, эгээл демократическа ёһо гуримтай совет гэгээрэлые байгуулгын үндэһэн болоно үгөө һэн.

А. В. Луначарский шэнэ совет һургуулиин түлөө тэмсэн, тэрэниие партиин политикаһаа, арадай ажал хэрэгһээ таһалхые оролдогшодые элишэлэн шүүмжэлдэг һэн.

Һүүлшынгээ жэлнүүдтэ А. В. Луначарский Советскэ правительствын даалгабаряар хилын саана хэдэн удаа ошодог байгаа. Зэбсэг хүряаха тухай совет дурадхалые Нацинуудай лигэдэ (холбоондо) тэрэ тон шадамараар аршалдаг, манай оронной эб найрамдалай политика тухай ходо үгэ хэлэдэг һэн.

1929 ондо Луначарский СССР-эй ЦИК-эй дэргэдэ Эрдэмэй Комитедэй түрүүлэгшэ байгаа. 1933 оной августда Испанида Советскэ Союзай гүрэнэй түрүүшын түлөөлэгшөөр томилогдоо һэн. Тэндэ ошожо ябатараа ехээр үбдөөд, декабриин 26-да Франциин Ментон гэжэ хотодо наһа бараа.

С. ДУГАРОВ.
Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ БГПИ-гэй доцент.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

ДҮРШЭЛТЭЙ НАЙМААШАН

Захааминай аймагай Баянголой худалдаа наймаанай һалбарида Ханда Доржонова 1966 онһоо наймаашанаар хүдэлмэрилнэ. Эдэ жэлнүүдэй туршада нүхэр Доржонова ехэхэн дүй дүршэлтэй болоо.

Нүхэр Доржонова юрын наймаалагшаар жэл тухай ажаллаад, магазинай ахамад наймаалагшаар томилогдоһон байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо найман жэл үнгэрөө. Эдэ хэды жэлэй туршада Ханда Доржиевнае түсэбөө дүүргэдэггүй, гээгдэжэ ябаһан магазинуудта томилжо, тэдэнэй дутуу-дундые усадхаха, түрүү зэргэдэ гаргаха даалгабари нэгэтэ бэшэ үгтэһэн байха юм.

— Наймаашан Доржоноватай хэды жэлэй туршада хүдэлнэб. Ажаллажа байһан магазиндань эд хэрэглэгшэдэй зүгһөө ямаршье гомдол үгы. Магазин соонь ходо ариг сэбэр, эд бараан зохидоор табигданхай, үлүү зугаашьегүй байдаг. Худалдаа наймаа зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар түсэбтэ даалгабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг, абаһан социалис уялгаяа саатагүй бэелүүлдэг заншалтай. Ханда Доржиевна Аня басагаяа мэргэжэлдээ һургаад, мүнөө суугтаа ажаллажа байна, — гэжэ Баянголой худалдаа наймаанай таһагай начальник нүхэр Грыдина хөөрэнэ.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Х. Доржонова түрүүлжэ ябана. Жэшээлхэдэ, тэрэнэй даадаг магазин эд бараа наймаалха юһэн һарын түсэб 103,9 процент бэелүүлһэн байна. Жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 16 болотор дүүргээд, жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур 34 мянган түхэригэй эд бараа наймаалха зорилготой.

Р. ЖИГЖИТОВ.

„ЭЖЫНЭРНАЙ АЖАЛДАА...“

Репортаж

Олон үхибүүтэй, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые ажал хүдэлмэридэ, олонниитын хэрэгтэ хабаадуулха талаар парти, правительствамнай ехэ анхарал хандуулна. Үнэхөөрөөшье хүүгэдэй саад, яслинууд гансашье хото городуудта бэшэ, хүдөө нютагуудай тосхон, һууринуудта олоор баригдана.

Мүн колхоз, совхозууд өөһэдын саад, яслинуудые барижа, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые ажал хүдэлмэритэй болгоно. Нилээд олон эхэнэрнүүд олонниитын хэрэгтэ хабаадаха, ажал хүдэлмэри хэхэ арга боломжотой болоно ха юм.

Манай республикын аймагуудай ажахынууд һүүлэй үедэ саад, яслинуудые олоор барина. Мүнөө бидэ эндэ Хэжэнгын совхозой сад-яслинууд тухай тобшохоноор хөөрэхэ һанаатайбди.

1.

ХЭЖЭНГЫН совхозой гурбадахи отделениие тэндэхи хүн зон «Ленинзам» гээд хэлсэдэг. Үнэхөөрөөшье тэндэ энээнэй урда тээ, табяад онуудта, «Ленинэй зам» гэһэн колхоз байһан юм.

Колхозууд һүүлдэнь томодхогдожо, 1960 ондо Хэжэнгын совхоз болгогдоо һэн.

Хабарай тарилгын, үбһэ, таряа хуряалгын, үбэлжэлгын үедэ совхоздо хүдэлмэришэд дуталдаха. Эхэнэрнүүдые ажалда ябуулха гэхэдэш, эдэ үхибүүдыемнай хэн хараха, хүмүүжүүлхэ юм гэлдэхэ. Сэхыень хэлэхэдэ, олохон лэ эхэнэрнүүд ажал хүдэлмэри хэхэеэ тэгүүлжэ, хүсэжэ байхадань, тиимэ арга боломжо — хүүгэдэй саад, яслинууд үгы байдаг һэн.

...«Улаалзай» гэжэ нэрэтэй хүүгэдэй саадта ороноблди. Энэмнай «Ленинзам» дээрэ түбхинэнхэй.

Саадые даагша Балма Батуевна Батуеватай уулзажа, тэндэхи байра байдалыень яаралгүйхэн харабабди.

Аятайханаар баригдаһан, уужам хашаа соо саадай хэдэн гэрнүүд түхэреэлэн һууна. Тэгэндэнь — үхибүүдэй наадаха элдэб түхеэрэлгэнүүд.

Нэгэ гэртэ орходомнай, һаруул таһалга соо үхибүүд наадажа байба. Бидэниие хараһаар, нэгэн доро «Сайн байна» гэжэ дарьяса мэндэшэлэлдэнэ. Нэгэ бишыхан басаганһаа асуубабди:

— Эжы, абаш ерэхэ болоо гү?

— Эжым — үнеэндээ, абам трактортаа, — гэжэ тэрэмнай тоб байса харюусаба.

— Эндэтнай Хэжэнгын совхозой Ганга, Бахалайта гэжэ һаалиин гүүртэнүүдэй 30 һаалишадай, малшадай үхибүүд хүмүүжүүлэгдэнэ. Эдэнэр эндэ түхэреэн сүүдхэдээ байдаг. Долоо хоноод, эхэ эсэгэнэрынь эрьежэ ерэдэг, — гэжэ Балма Батуевна хөөрэнэ.

...Үнэхөөрөөшье 30 айл үхибүүдээ эндэ хүмүүжүүлхыень үгөөд, өөһэдөө хойшоо татабаригүйгөөр мал харууһална, үнеэ һаана ха юм. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын совхозой түрүү һаалишан Антонида Доржиевна, тэрэнэй нүхэр, мал адуулагша Анатолий Дугаровай үхибүүд эндэ хүмүүжүүлэгдэнэ. Эхэ эсэгэньшье, үхибүүдтэньшье ямар ха юм.

Нэгэтэ уулзахадамнай, Антонида Доржиева иигэжэ хөөрөө һэн.

— Энэ саадай үгы һаа, үнеэ һаажа ябаха ямар арга намда олдохо һэм. Үхибүүдээрээ гэртээ һууха баатай болохо һэмди.

...«Улаалзай» саадта найман хүмүүжүүлэгшэд хүдэлнэ. Валентина Бадмаева, Александра Нагмитова, Дулма Дивасонова, Дулма Базарханова болон бусадые түрэлхид магтадаг юм. Няниннууд Пелагея Дамбаева, Галина Рабданова, Гажадма Галсанова болон бусадай энэрхы дулаан сэдьхэлые үхибүүд үни мэдэнхэй.

Табан медсестра хүүгэдэй элүүр энхые һэргылэн хамгаална.

Эдеэ шанагшад Валентина Таюрская, Валентина Ахмадиева гэгшэдэй бэлдэһэн амтатай хоолдо үхибүүд ехэл дуратай юм.

Багша Виктория Ильина хүүгэдые хүгжэмдэ һургана.

Энэ саад 1963 ондо байгуулагдаа һэн. Түрүүшээр ойройдоол 45 үхибүүн хүмүүжүүлэгдэдэг бэлэй. Мүнөө тэрэнэй тоо 150-да хүрэнхэй.

Колхоз, совхозуудай хүүгэдэй зургаануудай бүхэсоюзна харалгын 1969 ондо болоходо, энэ саадай коллектив хоёрдохи шатын дипломдо хүртөө һэн. Мүн һүүлдэньшье иимэ диплом баһа абаа.

«Улаалзай» саадые Хэжэнгын совхоз хангана. Шэнэ мебель, бүхы түхеэрэлгэнүүдые энэ ажахы худалдажа абаа.

— Бүхы продукт, мяха, һүн, тоһон, овощиемнай совхоз үгэнэ. Үхибүүдтэ амтатай эдеэ хоол бэлдэхэ дүүрэн арга боломжо манайда бии. Үбэлдөө дүүрэн хүрэхэ хартаабха, капуста, овоштой болонхойбди, — гэжэ тогоошод урматайгаар хөөрэнэ.

2.

ЭНЭЛ совхозой нэгэдэхи отделени болохо — Ушхайта тосхон дээрэ сад-ясли нээхэ тухай хөөрэлдөөн үнинэй гарадаг һэн. Теэд тэрэ асуудалые шиидхэхэ арга олдоод орхидоггүй бэлэн.

Одоол энэ зун совхозой хүсөөр шэнэ гэр баригдажа, Ушхайтын гол гудамжада сад-яслиин галнууд хурсаар яларба.

Шэнэ сад-ясли 50 үхибүүдые хүмүүжүүлхэ арга боломжотой.

Сад-яслиие даагша Солном Сутаевич Хонихоев иигэжэ хөөрэнэ:

— Энэ зун ноһо хайшалалгын, үбһэ хуряалгын үедэ сад-яслидамнай 47 үхибүүн сутлараад байгаа. Тингэжэ 47 эхэнэр совхозой ажалда ябаа даа.

Мүнөө харыт. Дулсанова Ульянын хоёр, Хажеева Надиин гурба, Батожапов Цырендоржын хоёр үхибүүд эндэ хүмүүжүүлэгдэнэ.

...Хүмүүжүүлэгшэд Дулма Чимитдоржиева, Цыпилма Шагдарова гэгшэд оролдосотой. Медсестра Валентина Бадмаева хүүгэдэй элүүр энхые сахина. Тогоошон Гажидма Бадмадоржиева амтатай эдеэ хоол бэлдэнэ.

***

ИИГЭЖЭ Хэжэнгын совхоз 200-гаад үхибүүдэй саад, ясли байгуулжа, гэрэй эзэн олон эхэнэрнүүдтэ ажалай баяр үзэхэ, Эхэ оронойнгоо, олоной хэрэгтэ наагин хубитаяа оруулха арга боломжо олгоо ха юм. Ехэл һайшаалтай!

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. «Улаалзай» саадта. Хүмүүжүүлэгшэ Валентина Бадмаева малшадай үхибүүдтэ үзэгүүдые заана. 2. Ушхайтын сад-яслиһаа хүүгэд гэртээ бусана.

Д. САМБУЕВАЙ Фото.

Хилын саанаһаа
радио · телефон · телеграф

ВАШИНГТОН

ЦРУ-гай ҺҮЙДХЭЛТЭ ЯБУУЛГА

ТАСС

...Түбэй тагнуулай управлениин хэһэн гутамшаг муу..., гэмтэ ябуулгые эли...һэн тусхайта баримта...уд эндэ мэдээжэ болобо. ...натай тусхай комисси ...дхэл тунхаглаһан байна. Энэ элидхэл соо хэлэгдэ...нэй ёһоор ЦРУ хадаа һайн ...айхан сэдьхэлэй, уласхоо...дын эрхын ба ёһо зан...лай юрэнхы ёһо гуримые ...загайрууллжа, США-да ...арамжагүй харин поли...ическэ ажал ябуулагшадые ...аха зорилгоор нюуса үгэ...э эмхидхэдэг байба.

Америкын олонниитын ха...алта доро байгуулагдаһан ...э тусхай комисси өөрын...э заседаниинууд дээрэ хэ...эн арбаад гэршэнэрые шаг...аан олон тоото документ...үдые шэнжэлжэ үзэһэн ...айна. Эдэ документнүүд ЦРУ-гай хэһэн һүйдхэлтэ ...уулгын баримтануудые ...ашагүйгөөр гэршэлнэ.

Кубын Компартиин ЦК-... Нэгэдэхи секретарь, ...волюционно правительст...ын Премьер-Министр Фидель Кастрода эсэргүү шэглүүлэгдэһэн ЦРУ-гай 8 нюуса үгэсөө эмхидһыень гэршэлһэн баримтанууд энэ элидхэл соо дурдагдана. Эдэ үгэсөөнүүд 1960 онһоо 1965 он хүрэтэр бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһан байгаа. Энэ хэрэгтэ Кубын контрреволюционернүүд, Америкын гангстернууд хэрэглэгдэхэ гэжэ түсэблэгдөө һэн.

Конголез арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэ Патрис Лумумбые алаха гэһэн гэмтэ түсэбүүдые ЦРУ зохёоһон байгаа гэжэ энэ элидхэл соо хэлэгдэнэ. 1960 оной намар энэ хэрэг ЦРУ-гай тусхай хоёр тагнуулшадта даалгагдаа һэн. Конго руу хорон абаашагдажа, Лумумбада «дүтэлэн орохо» ябуулга эхилээ бэлэй. ЦРУ-гай эдэ һэдэлгэнүүд «буруу һүрөө һэн» гээд элидхэлээ авторнууд батална. Патрис Лумумба 1961 оной январьда зэрлиг муухайгаар алуулһан байгаа.

ЦРУ хадаа шуһата мүрөө Чилидэшье орхёо. Сальвадор Альендиин илалта туйлаһан һунгалтын дүүрэмсээр лэ тэрэниие засаг түрэдэнь һуулгахагүйн тула Америкын тагнуул хэмжээнүүдые абажа эхилээ һэн. «С. Альендиин засаг түрэ США-да таарахагүй байна» гэжэ Сагаан байшан ЦРУ-да 1970 оной сентябриин 15-да мэдээсээ һэн гээд элидхэл дотор хэлэгдэнэ. Тиигээд энэ албан зургаан Чилидэ сэрэгэй урбалта хэхэ гэһэн заабари абаһан байгаа. Гэмтэ эдэ түсэбүүдээ бэелүүлхэ зам дээрэнь Чилиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагша Р. Шнейдер хүндэлдэһэн юм. Тиигэжэ 1970 оной октябрьда тэрэ алууулһан байгаа.

Хэнэйшье мэдэһээр, энээнэйнгээ һүүлээршье США хадаа 1973 ондо фашис урбалтын эсэстэ унаһан Арадай нэгэдэлэй правительствада эсэргүү һүйдхэлтэ ябуулгануудаа үргэлжэлүүлһэн юм.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС) США-гай ЦРУ болон тагнуулай бусад албан зургаануудые тэдхэлгын гаргашанууд жэлдээ адагынь 6 миллиард доллар болодог гэжэ «Нью-Йорк Таймс» газетэ бэшэнэ. Энэ зорилгодо һомологдоһон мүнгэн Пентагоной болон правительствын бусад албан зургаануудай бюджедэй элдэб янзын статьянууд соо ехэл нарияар нюугдадаг юм.

НЬЮ-ЙОРК

Эб найрамдалай хүсэнүүдэй илалта

ТАСС

Горитой бүлэг социалис ба ямаршье бүлэглэлдэ хамжадаггүй оронуудай үүсхэлээр ООН-ой Генеральна Ассамблей резолюци баталан абаба. Энэ резолюциин ёһоор, Урда Корейһээ харийн бүхы сэрэгүүдые гаргаха, Корейдэхи саг зуурын эблэрэлгын хэлсээе эбэй хэлсээгээр һэлгэхын тулада таатай һайн эрхэ нүхэсэл байгуулха гэһэн эрилтэ табигдана. Энэ ушар Корейе бэе даагаад, амгалан ёһоор нэгэдүүлхэ гэһэн Корейн Арадай Демократическа Республикын правительствын баримталдаг хараа шугам тухай гэршэлнэ. Энээн тухай ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXX сесси дээрэ түлөөлэгдэһэн КНДР-эй делегациин тунхаглаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

КИПРЭЙ АСУУДАЛЫЕ ЭБЭЙ ЁҺООР ГУРИМШУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

ООН-ой Генеральна Ассамблей диилэнхи олонхи дуугаар (резолюциин түлөө 117, арсажа нэгэ делегаци дуугаа үгөө, 9 делегаци һанамжаяа бариһан юм) Кипрэй асуудалаар резолюци баталан абаба. Энэ резолюциние Алжир, Инди, Югослави болон бусад хэдэ хэдэн оронууд дурадхаһан байгаа.

Кипрэй Республикын газар дээрэһээ харийн бүхы сэрэгүүдые дары түргөөр гаргаха, киприот арадай дотоодын хэрэгүүдтэ харийн зүгһөө ямаршье аргаар хамааралсалгые болюулха гэһэн эрилтэ энэ резолюци соо табигдана.

Ямаршье бүлэглэлдэ хамжаагүй Кипрэй Республикын гүрэнэй бэеэ даанхай, эрхэ сүлөөтэй байдалые, газар уһанайнь бүрин бүтэн байлгые хүндэлхыень, мүн тэрээндэ эсэргүү али бүхы ябуулгануудһаа арсахыень, тэрэнэй хэрэгүүдтэ хамааралсахагүйень бүхы гүрэнүүдые Генеральна Ассамблей уряалба.

БЕЙРУТ

ШАНГА ТУЛАЛДААНУУД

ТАСС

Хоёр долоон хоногой тур... соо аали номгон байһа... һүүлээр Ливанай ниис... хотодо ноябриин 20-ной ...рэй хоёрдохи хахадта, ... үнгэрэгшэ һүни зэбсэг... шанга тулалдаанууд да...ша болобо.

Синнэль-Филь, Айн Ар...ман болон бусад райо...нта томо пулемёдууд ...он миномёдуудые хэрэг...э байгаад, нэтэрүү шан... бүдалдаан болоо. Бей...эй элдэб кварталнуудта, ...ошэлэн Хойто-Ливанай ...поли городто хүнүүдые ...үһан тухай үсөөн бэшэ баримтанууд тэмдэглэгдээ. Ниислэл хото тээшэ ошоһон олохон харгынууд дээрэ үндэр хаалтанууд баригданхай байһаар.

Оршон байдалай һөөргөө шахардуу шанга болоһонтойнь дашарамдуулан, ноябриин 20-до премьер-министр Р. Караме гэгшын түрүүлэлгэ доро дээдэ зэргын координационно комиссиин заседани болоо. Шэнэ тулалдаануудые болюулха гэһэн дары яаралтай хэмжээнүүд энэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

БУЭНОС-АЙРЕС

УРУГВАЙН КОМПАРТИИН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Уругвайн компартиин ЦК-гай гүйсэдком мэдүүлгэ тунхаглаба. Үргэн арад ниитэдэ эсэргүүтээр Уругвайн засагаархидай үүдхэһэн шэнэ мүрдэлгэнүүдые компарти эрид шууд буруушааһан байна.

Эдэ мүрдэлгэнүүд хадаа оронай үмэнэ тохёолдоһон экономическа гайтай ехэ асуудалнуудые засагаархидай шиидхэжэ шадахагүй байһанай үрэ дүн мүн болоно гэжэ энэ документ соо тэмдэглэгдэнэ. Эгээл иимэһээ һуудал байдалыень һайжаруулха тухай Уругвайн ажалшадай хэһэн үнэн зүб эрилтэнүүдтэ энэ засагаархид гүрдэлгэ мүрдэлгэ хэжэ харюусаһан байха юм. Имагтал һүүлшын 30 үдэрэй турша соо хэдэн зуугаад хүнүүд арестовалагдаһан, түрмэ түшэнүүдтэ хаагдаһан байна. Тэдэнэй тодо профсоюзай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, дээдэ һургуулинуудай студентнэр ба багшанар, артистнууд, уран зураашад, интеллигенциин түлөөлэгшэд, алба хаагшад ба хүдэлмэришэд бии.

Энэ мэдүүлгэ дотор онсолон тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, Уругвайн коммунистнууд илангаяа ехээр мүрдэгдэнэ. Тэдэнэй дунда арестовалагдаһан хүнүүд угаа олон.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

АХА ДҮҮ ОРОНУУДАЙ ЗАХИЛААР

ПРАГА. Тусхай автоприцептээ 120 тонно ашаа тээһэн хүсэтэ хоёр машина һаяхан Словакиин Тльмаче хотодохи элшэ хүсэнэй түхеэрэлгын заводһоо гаража ошобо. ГДР-тэ баригдажа байһан «Норд-2» гэжэ атомна электростанциин захилаар шэгнүүрээрээшье хэмжээгээрээшье хоморой шухаг сепаратор бүтээгдэһэн байна.

Тльмаче хотодохи заводто үшөө хэдэн сепаратор һаяар бүтээгдэхэ юм. Гадна Пльзеньдэхи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ «Шкода» гэжэ машина бүтээлгын комбинат, Остравадахи Витковицка комбинат энээниие бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

«Шкода» комбинадта, жэшээнь, 1976 оной һүүлбагаар ашаглалгада тушаагдаха, атомна реакторнуудые үйлэдбэрилхэ шэнэ цехэй барилга түлэг дундаа ябажа байнхай. Табан жэлэй дүүрэтэр эндэ аха дүү оронуудай захилаар 5 реактор бүтээн гаргагдаха.

ҮНДЭР ЭРШЭ

СОФИ. Түсэбтэ табан жэл бүхэндэ Болгариин машина бүтээлгын продукциин хэмжээн хоёр дахин дээшэлнэ. Энэ һалбариин ургалтын эршэ промышленна бүхы үйлэдбэриин ургалтын дунда зэргын хэмжээнһээ нилээд дээшээ юм. Түсэбтэ зургаадахи табан жэлэй (1971—1975 онууд) турша соо НРБ-гэй машина бүтээлгын продукциин хэмжээн жэл бүри 20 процентээр дээшэлһэн байна. Мүнөө машина бүтээлгын зүйлнүүд Болгариһаа хилын саана худалдагдадаг промышленна эд бараанай хамтын хэмжээнэй 18 процентэнь болоно.

БАТА АЛХАМААР

ГАВАНА. Кубын хүдөө ажахы — национальна экономикын түрүү һалбари хурдан түргэнөөр хүгжэнэ.

Революциин урда тээ Кубын хүдөө ажахы ганса нэгэ ургамал — саахарай тростник таридаг һаа, мүнөө саахарай промышленностиин түүхэй эд үйлэдбэрилгые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэтэйгээ хамта мал ажахы, барайгар, овощ тарилгые хурдан түргэнөөр хүгжөөнэ. Газар уһалалга үргэнөөр хэрэглэһэнэй, хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньһожоруулһанай ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ барайгар гурба дахин ехээр үйлэдбэрилдэг болоо.

НЭГЭ ХАХАД МИЛЛИОН АЙЛШАД

БУДАПЕШТ. Совет эрдэм наука болон соёл культурын эндэхи байшан (ДСНК) мүнөө ганса Венгриин ниислэлдэ бэшэ, орон дотор хаа хаанагүй суурхадаг болоо. «Совет-венгер хани барисаанай ордон» гэжэ тэрэниие эндэ нэрлэнэ. Ордоной нээгдэһээр үнгэрһэн хоёр жэл соо нэгэ хахад миллионһоо үлүү хүн эндэ айлшалаа. Промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, республикын хүдөө ажахын кооперативуудай гэшүүд, венгер студентнэр болон һурагшад, эрдэм наукын, искусствын ажал ябуулагшад энэ байшанда айлшалһан байна.

ДСНК — совет, венгер арадуудай оюун бодолойнгоо талаар хамтаралгын шухала гуламтань болоно. Венгер-совет хани барисаа бэхижүүлхын тула байшан ехэ ажал ябуулдаг юм.

Саянһаа Витим хүрэтэр

БААТАРНУУДАЙ ДУРАСХААЛДА

Һаяхан Зүүн Сибиримн технологическа институтай багшанар, студентнэр 1905 оной революциин үедэ унаһан тэмсэлшэдэй дурасхаалда зорюулагдаһан жагсаал үнгэргөө.

Институтай газаа суглараһан инженерно-техническэ, мяха-һүнэй технологиин, электротехническэ факультедүүдэй студентнэр гартаа лозунг, плакадуудые баринхай харагдана.

Институтай парткомой секретарь Б. А. Балдаев тэдээндэ дүтэлжэ, зэргэ дабшахыень уряалба. Үймэлдөөн, шууяан гансата замхажа, залуушуул урагшаа нэгэ хүн шэнгеэр алхалалдаба.

«1905 оной революциин баатарнуудай хүсэл зориг манайшье зүрхэ сэдьхэлдэ бадарна!» гэжэ транспарант дээгүүрнь тодоор бэшээтэй. Жагсаалда хабаадагшад, революционно дуунуудые дуулалдаһаар, түмэр харгын депо хүрэбэ. Тиигээд урдандаа бүглүү, ой модоор хушаатай байһан, мүнөө 300 мянган хүн зонтой республикымнай ниислэлэй нэгэ хуби болоһон Шишковка худар ерэбэ.

Үндэр ехэ хүшөөгэй табсан дээрэ: «Арадай хэрэгэй түлөө ами наһаяа үгэһэн баатарнуудта алдар соло!» — гэһэн үгэнүүд һиилээтэй харагдана.

Жагсаалые хүтэлбэрилэгшэ Б. Балдаев хаанта засагай үе сагта дэлгэрһэн хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй түрүүшын алхам, шалгалта болоһон 1905 оной революци тухай тобшохоноор хөөрөөд, дурасхаалай митинг нээбэ.

Удаань ажалай ветеран, түмэр замай хүндэтэ хүдэлмэришэн В. Рывинскэдэ үгэ үгтэбэ. 1906 ондо хаанта засагай сагдаанарта саазалагдан алуулһан түмэр замай хүдэлмэришэд А. А. Гордеев, И. Г. Шульц, А. А. Гольдсобель, М. Д. Медведников, Н. А. Милютинский гэгшэд тухай хөөрэхэдөө, хүн бүхэнэйнь ажал хүдэлмэри, наһанай намтар дурдаа. Мүн лэ тэдэнэй буһалгаанай комитедтэ ямар политическэ үүргэ дүүргэдэг байһан тухайнь дэлгэрэнгыгээр хөөрөө.

Студентнэрэй зүгһөө технологическа факультедэй Л. Ковалькова, машина бүтээлгын факультедэй А. Чернета, электротехническэ факультедэй И. Дородный гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, баатар зоригтой арадай хүбүүд тухай, Россин түбһөө ерэһэн большевигүүдэй эндэхи хүдэлмэришэдэй хүдэлөөндэ ямар нүлөө үзүүлһэн тухай хөөрэжэ, жагсагшадые һонирхуулһан байна.

Удаань оркестр дурасхаалай гунигта хүгжэм наадажа, веногууд, сэсэгүүд баяр ёһололой оршон байдалда хүшөөгэй табсан дээрэ табитдаа. Сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэлдэ унаһан баатар хүбүүдэй дурасхаалые хүндэлэн, нэгэ минутын туршада суглаарагшад шэмээгүй зогсобод.

«Интернационалай» хүгжэм зэдэлжэ, удаань жагсаал тараба.

Г. ХАНДУЕВА.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЖАСАДА

Аймагай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд субботник үнгэргэбэ. Хүдэлжэ олоһон мүнгэниинь эб найрамдалай фонддо оруулагдаха юм.

Энэ субботнигто 30-аад хүн хабаадажа, Монгой нютаг шадар хүдэлөө. Ажаллаһан хүн бүхэн нэгэ үдэрэй туршада 3 түхэриг 50 мүнгэнһөө бага бэшэ хэмжээнэй хүдэлмэри бүтээхэ ёһотой гэһэн зорилго табиһан байгаа.

Предприятиин хүдэлмэрилэгшэд сабшалан, тэжээлэй ургамалнуудай таряалан хорёолхо һургааг отолһон, түлеэ бэлдэһэн байна. Тиигэжэ нэгэ үдэрэй туршада 700 гаран һургааг отологдоо, 20-ёод кубометр түлеэн бэлэдхэгдэө.

Субботнигто хабаадалсаһан хүн бүхэн эршэтэй һайнаар ажаллажа, дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсахаяа эрмэлзэһэн байгаа. Тиигэжэ 100 гаран түхэриг эб найрамдалай фонддо оруулагдаха болобо.

А. ЦЫРЕНОВ.

Баунтын аймаг.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой 6-дахи цехэй коллектив гурбан һарын туршада ерэхэ жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байнхай. Тус цехэй хүдэлмэришэн В. Стефанович суг хүдэлдэг нүхэдтэеэ хамта Байгал-Амарай түмэр замай барилгада эльгээгдэхэ продукци гаргалгада эдэбхитэйгээр хабаадана.

Виктор Стефанович табан жэлэйнгээ даабарита уялгые 4 жэл 6 һара соо дүүргээ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Стефанович ажалдаа.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ИНСТИТУДТА

ДЕКАБРИСТНУУДТА ЗОРЮУЛЬҺАН КОНФЕРЕНЦИ

Үсэгэлдэр Буряадай хүдөө ажахын институдта декабристнуудай буһалгаанай болоһоор 150 жэлэй ойдо зорюулагдаһан научна студенческэ конференци болоо.

Философиин кафедрын доцент И. Е. Тугутов конференци нээжэ, удаань элидхэлнүүд шагнагдаа. Бүхы дээрээ 21 элидхэл уншагдаа. Б. Бородиной «Байгал шадар ажаһууһан декабристнуудай һамгад тухай» гэһэн элидхэл илангаяа һонирхолтой байжа, эрхим сэгнэлтэдэ хүртөө. Б. Бадмаевай «Сэлэнгын аймагта ажаһууһан декабристнууд», В. Драло гэгшын «Бестужевай үзэл бодолой философско шэглэл» гэһэн элидхэлнүүд удаадахи һууринуудые эзэлээ.

Агрономическа, ветеринарна, механическа факультедүүдэй түлөөлэгшэд Улаан-Үдын бүхы студентнэрэй энэ асуудалаар болохо конференцидэ хабаадаха юм.

* * *

ҺУРАЛСАЛАЙ ДҮН ДЭЭШЭЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

Һаяхан институдай комсомолой эдэбхитэд сугларжа, ниитын ажабайдалда эмхитэй, гуримтайгаар хабаадажа, һуралсалай һайн амжалтаар партиин XXV съездые угтаха гэһэн уялга абаа. Энэ суглаан дээрэ институдай ректор К. Д. Миронов үгэ хэлээ. Тиихэдээ комсомолой комитедэй, бюрогой, тэдэнэй гэшүүдэй хэжэ байһан ажал хэрэгэй һайн, муу талануудые элишэлһэн байна.

Удаань ВЛКСМ-эй обкомой түлөөлэгшэ В. О. Борисова ниитын ажабайдал яагаад һонирхолтойгоор зохёохоб, ямар аргаар комсомолшуудай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэб гэһэн асуудалаар һонирхолтой үгэ хэлээ.

* * *

ДҮЙ ДҮРШЭЛӨӨ АНДАЛДАА

Эндэ Буряадай багшанарай институдай педагогика болон психологиин кафедрын доцент Э. К. Хадаханэ «Студентнэрэй психологиин зарим тэды шэнжэ» гэһэн асуудалаар элидхэл хээ.

Һүүлдэнь институт соогоо түрүү ябадаг агрономическа факультедэй 551-дэхи группын куратор Ю. А. Византийский хүдэлмэрингөө дүй дүршэл тухай хөөрөө. Мүн лэ ветеринарна факультедэй 251-дэхи группын куратор А. Р. Федорова, агрономическа факультедэй 151-дэхи группын куратор Д. Ч. Цыдыпов гэгшэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаа.

Һуралсалай талаар проректор И. А. Ленец хөөрэлдөөнэй дүн гаргажа, тобшолол хээ.

А. ПАКЕЕВ.

АЛДАР ГАБЬЯАГАЙ ЗАМААР...

Врач Валентина Леонтьевна Кравченко хорёод жэлэй туршада Улаан-Үдэ хотын 1-дэхи поликлиникэдэ рентгенологоор хүдэлнэ. Хүндэ анхаралтайгаар хандадаг тула үбшэнтэнэй, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой юм. Харин сагһаа урид·сайшаһан үһэтэй хүхюун энэ эхэнэрэй намтарые мэдэхэ хүн үсөөн байха даа. Юуб гэхэдэ, тэрэ өөр тухайгаа хөөрэхэ дурагүй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай дүүрээдүй байхада, залуу мэргэжэлтэй Валя Кравченко һая сүлөөлэгдэһэн Новый Оскол хото руу эльгээгдэһэн юм. Тэндэ байтараа басаган дайшалхы армиин медицинскэ пунктда врачаар хүдэлхөөр ороо бэлэй.

Курск дүхэриг шадархи тулалдаанай үедэ медигүүд үдэр һүниие илгаагүй хүл дээрээ үнгэргэдэг байгаа. Валентина Леонтьевнагай дайшалхы зам нилээд ута, хүшэр хүндэшье байгаа.

— Нэгэтэ шархатаһан сэрэгшые асараад байхадамнай, немецүүд бомбо хаяжа эхилээ һэн,—гэжэ Валентина Леонтьевна дурсан хөөрэнэ. Операционно столһоо тэрэнээ газарта буулгаха гэхэдэм, ехээр гэншэн ёолобо. Тиихэдэнь, һанааеынь амаруулха гэһэндэл, бэеэрээ халхалан байгаа һэм. Мүнөөшье болотор тэрэ хүнэй баярай мэдэрэлээр дүүрэһэн нюдэ харахадал гэдэгби.

Хүнэй ами наһа абарха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ хаюм. Ами наһыень абарһаншье, абаруулһаншье хүндэ ямар ехэ баяр баясхалан гээшэб!

Валентина Леонтьевна тиихэдэ полкын хирургаар хүдэлжэ байбашье һаа, сэрэгшэдтэ ходол илдам зулгыхан басаган мэтэ һанагдадаг һэн. Тэдэнь «манай дүүхэй» гэжэ нэрлэдэг бэлэй.

Сэрэгэй врачай ажал заримдаа даагдашагүй хүндэ шэнгеэр һанагдадаг һэн. Залуул байһамни болоо. Солбон хүнгэн ябааб,—гэжэ тэрэ тобшолно. Гансашье сэрэгшэдтэ туһа хүргэдэг бэшэ, харин тэндэхи нютаг хүн зониие аргалхын тула хэды оролдолго гаргадаг байгаа гээшэб!

Врач Кравченко илалтын үдэрые Чехословакида угтаа һэн.

Баяртаа бахардашаһан Валя Кравченко уйлахаяашье, дуулахаяашье ойлгожо ядан байгаа бэлэй. «Намда эмшэлүүлжэ байһан сэрэгшэд хуу амиды үлэхэнь. Нэгэниинше дахяад байлдаанда ошохогүй гэһэн бодол сахилгаан шэнги зуралзан толгойдом ороо һэн»,—гэжэ тэрэ мүнөө хөөрэнэ.

Агуухэ Илалтын жэл Валентина Леонтьевна хүбүүтэй боложо, баяр дээрэнь баяр ерээ һэн. Тиибэшье гараа дэлгээд, һууха саг байгаагүй. Үхибүүгээ томо болгожо, ажаллаһаар байхадань, саг, жэл ябажал байгаа һааб даа. Валентина Леонтьевна Улаан-Үдын госпитальдо түрүүн хирургаар хүдэлжэ байһанаа, терапевтын ажалда ороо һэн. Дүрбэн жэлэй туршада хотын элүүрые хамгаалгын таһагые даагшаар хүдэлөө.

Энэ гайхамшаг хуби заяатай, хэдэн зуугаад хүнүүдэй ами наһые абарһан юрын эхэнэр, эхэ мүнөөдэршье хүн зондоо туһа хүргэһөөр лэ!

Л. МЕЛЬНИКОВА.

СЭРЭГЭЙ АЛБАНДА МОРДОБО

Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно районой ажалшад баяр ёһололой оршон байдалда сэрэгэй албанда мордохо түрүүшын бүлэг хүбүүдые үдэшэбэ. Локомотив-вагон заһабарилгын, прибор бүтээлгын заводуудһаа албанда абтаһан хүбүүдые мордохуулгада зорюулагдаһан баяр ёһолол болобо. ВЛКСМ-эй райкомой секретарь И. Федоров, В. Титаринов, дайнай ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ Г. Бердников гэгшэд хүбүүдые амаршалаа.

Даманск олтирог дээрэ Эхэ ороноо хамгаалан унаһан, манай нютагай хүбүүн Николай Петровой эхэ Мария Захаровна залуушуулда өөрынгөө хүбүүн тухай хөөрөөд, совет армида үнэн сэхэ алба хэхыень юрөөгөө.

О. ЦЫБИКОВ.

«БУРЯАД ЭДЕЭ БАРИГТЫ!»

Уржадэр Улаан-Үдэ хотын хоёрдохи эдеэ хоолой филиалай 13-дахи столоводо ороходомнай, ханадань «Буряад кухниин үдэртэ бултыетнай уринабди!» гэһэн соносхол үлгөөтэй байба. Хүнүүд буряад янзаар бэлдэгдэһэн эдеэ хоолой зүйл ехэл һонирхон абажа, амтархан эдинэ.

— Үнинэйшье эльгэ эдеэгүй һэм, байза хотын шуһантай суг абая,—гэжэ байгаад нэгэ хүгшөө һахы-һалаг болохо юм.

— Тиимэ, ехэ һайн юумэ эмхидхээд байна, ямар бэрхэ басагад гээшэб,—гэжэ хажуудахинь дэмжэнэ.

Шүлэ, мяха табагуудта хубаарилан хэжэ байһан залуухан басагад бэе бэеэ эмнилсэн хараад:

— Бууза, бусадшье буряад эдеэ абагты, бүхэлеэр шанаһан мяхатай шүлэншье байна,—гэжэ хүнүүдтэ дурадхана.

— Һайн даа, теэд битнай лапшатай шүлэндэ бүришье дуратай хүм,—гэжэ нэгэ басаган илдамханаар харюусана.

Хүн зоной һанаанда таарамаар буряад эдеэ хоолой зүйл бэлдэһэн бригадын хүтэлбэрилэгшэ В. И. Васенская иигэжэ хөөрэнэ:

— Эдеэ шанагшаднай дүй дүршэлтэй. Илангаяа Аня Кузьмина, Олимпиада Першина, Надя Москвитина гэгшэд амтатайгаар бэлдэдэг. Вера Соколова, Наташа Астраханцева, Нина Соболева гэгшэд бэлэн эдеэ хоолоо түргэн хубаарилан табагуудта хэжэ, хүниие удаан хүлеэлгэдэггүй юм. Буряад эдеэ хоол түрүүшынхеэ бэлдэжэ туршабабди. Энээнһээ хойшо хаа-яа болоод лэ бэлдэжэ байха зорилготойбди.

Үнэхөөрөөшье хаа-яа Буряадаймнай ниислэл Улаан-Үдэ хотын эдеэ хоол бэлдэдэг газарнуудта элдэб зүйл хүн зондоо дурадхагдажа байгаа һаань, ехэл һайн бэлэй.

13-дахи столовын хүдэлмэрилэгшэдэй энэ үүсхэл бусадта жэшээ болог лэ!

Г. БАЗАРЖАПОВА.

ТОГООШОДОЙ ОРОЛДОЛГО

Хүрбын ОРС-ын столовын хүдэлмэрилэгшэд юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабариие дүүргэһэн тухайгаа октябриин 1-дэ элидхээ һэн. Тиихэдэ байгша оной гурбадахи кварталай түсэбые 109 процент дүүргэһэн юм.

Энэ столово соо ороходо, хододоо ариг сэбэр, бүхы юумэнииинь таатай зохидхоноор табяатай байдаг. Тэндэхи хүдэлмэрилэгшэд амтатай хоол бэлдэжэ, ажалшадай зүгһөө хододоо магтаалда хүртэдэг юм. Илангаяа тогоошод А. Хорошунова, А. Рябова, В. Осокина гэгшэд оролдолго ехэтэйгээр хүдэлнэ.

Аймагай ниитын эдеэ хоолой эмхи зургаануудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Тээгдын столовын коллектив нэгэнтэ бэшэ эрхимлэжэ, дамжуулгын Улаан вымпелдэ хүртэһэн юм. 1974 оной хоёрдохи кварталай дүнгүүдээр абаһан вымпелээ мүнөө болотор алдаагүй.

— Тээгдын столоводо хоол барихада һайн даа. Бүхы юумэнь амтатайгаар бэлдэгдэһэн байдаг, — гээд хүн бүхэн хөөрэлдэдэг.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Хорин аймаг.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Оньһон түхеэрэлгэнүүд — малшадай туһалагшад» — түрүү бэшэг. «Республикын нэгэ үдэр» — суглуулбари. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. Ахын аймагай районно партийна конференциин тоосоон. «Нарин тоололгын үндэһөөр» — В. Смолиной статья. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ. «Совет орон: шэнэ һонин» — суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһанда. «Гэгээрэлэй түрүүшын нарком» — С. Дугаровай статья. АПН-эй материалнууд. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. Элдэб һонин. Телевидениин долоон хоногой программа.

БОКС

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭР

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Буряадай АССР-эй зунай VI спартакиадын тоосоондо боксоор хубидаа-командаараа республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн уржа үдэшэ Улаан-Үдэ хотодохи «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо нээгдэбэ. Энэ ехэ наадан спортын 7 бүлгэмэй арһан бээлэйн шадабаритадай парадаар нээгдээ.

РСФСР-эй арадуудай зунай VI спартакиадын түгэсхэлэй нааданда бронзо медальда хүртэһэн СССР-эй спортын мастер А. Осокин («Труд»), «Буревестник» бүлгэмэй Түбэй Соведэй 1973 оной чемпион, спортын мастерта кандидат А. Кондаков мүрысөөнэй туг үргэбэ.

ГОНГ. 51 килограммай шэгнүүртэн сооһоо Сергей Укоев («Локомотив»), Владимир Кузьмин («Трудовые резервы») түрүүлэн ринг дээрэ гаража тулалдаа. Эндэ тэнсүү шанга, һонирхолтой наадан болобо. Гэбэшье дүршэл ехэтэй С. Укоев очкогоор илаһан байна.

Хүнгэншэг бэетэй боксернуудай дундаһаа спортын мастер Александр Осокин һайн бэлэдхэлтэй байһанаа гэршэлбэ. Тэрэ «Спартагай» түлөөлэгшэ I разрядтай Анатолий Нимаевтай уулзахадаа, нааданай һайн техникэ харуулаа. Хоёрдохи раундын эхиндэ А. Нимаевай тренерэй полотенциеэ хаяжа, саашадаа тулалдахыень арсалта хэхэдэ, судья А. Жамбалов А. Осокиной гарыень үргэжэ, илаһанда соносхобо. Эндэ Ю. Чукреев («Спартак») тухай тоггожо хэлэхэ хэрэгтэй. «Водник» бүлгэмэй Түбэй Соведэй чемпион, Примориин хизаарай чемпион спортын мастерта кандидат Ю. Чукреев Зүүн Сибиримн технологическа институдай студент мастерта кандидат Цыден Жамбаловые яаха аргагүй булюугаар диилэһэн байна.

В. Агафонов («Спартак») — Н. Житниковые («Трудовые резервы»), Н. Николаев («Локомотив») — Б. Аюровые («Спартак»), В. Федоров («Буревестник») — В. Нултаевые («Локомотив»), В. Авдюшев («Забайкалец») — Б. Ринчиновые («Спартак»), А. Анфилофьев («Труд») — Ю. Бадмаевые («Спартак»), М. Карнышев («Локомотив») — Ц. Дашиевые («Труд»), Н. Антонов («Забайкалец») Ю. Пинтаевые («Буревестник») илаа.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябриин 23-һаа 30 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Үхибүүдтэ зорюулагдаһан багахан концерт» (үнгэтэ). 10.25 — «Танай гэртэ» — хүгжэмтэ дамжуулга (үнгэтэ). 10.55 — «Байгаали ба хүн» (үнгэтэ). 11.25 — «Циркын галнууд» 12.15 — «Байгаалиин. харуулшад» — эрдэм ойлгуулламжын олимпиада (үнгэтэ). 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» (үнгэтэ). 14.00 —«Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 14.30 — Мультфильмнүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 15.00 — Концерт. 15.10 — «Кино болгон буулгагдаһан уран зохёолнууд». «Чук и Гек»—уран һайханай фильм. 16.00 — Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 16.30 — «А. В. Луначарский». Түрэһөөр 100 жэлэй ойдо. 17.20 —17.30—Забһарлалга. 17.30 —«Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 18.30—«Время». 19.00 — «Оперотой танилсалга». Дж. Россини. «Севильский цирюльник» — Миланай «Ла Скала» театрай артистнар гүйсэдхэхэ. 20.45 —«Уран зохёолшын ендэр». С. Сартаков үгэ хэлэхэ. 21.00 —Шэнэ һонин. 21.15—«Хүдөөгэй час». 22.20—22.30—Забһарлалга. 22.30 — «Циркын галнууд». 23.20 — «Солдадуудай үнэн зүрхэнэй дурасхаалда» — телевизионно баримтата фильм. 23.50—24.00—Забһарлалга. 24.00—«Время». 00.30 — Футболоор Европын чемпионат. Турци—СССР. Турциһаа дамжуулагдаха.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.55 — Дамжуулгын программа. 19.00 — Үхибүүдтэ. «В стране веснушек» — кинофильм. 19.30 — Үхибүүдтэ—мультфильмнүүдэй программа. 20.00 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». 20.30 — «Тэрэнги» гэжэ дуунай ба хатарай арадай ансамблиин концерт. 21.10 — Танай бэшэгүүдээр. 21.35—«Уласхоорондын шэнжэлэл». 21.55 — «Генерал Карбышев» — киноочерк.

ВТОРНИК, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.53 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — Эрдэм тараалгын фильмүүдэй программа (үнгэтэ). 11.00 — В. Вишневский. «Оптимистическая трагедия». 11.45 — «Залуушуулай адреснууд» (үнгэтэ). 12.45 — Уран һайханай самодеятельностьда хабаадагшадай концерт (үнгэтэ). 13.10 — «Буратинын выставкэ» (үнгэтэ). 13.40 — «Хүхюу нотонууд» (үнгэтэ). 13.55 — «Расскажи о доме своём» — телевизионно баримтата фильм (түрүүшынхеэ харуулагдаха 1-дэхи сери). 15.05 — Одессын оперо ба баледэй театрай солистка Н. Ткаченко дуулаха. 15.35 — «Сердце кораблей» — телевизионно баримтата фильм. 15.50 — «Пирогов» — уран һайханай фильм. 17.20 — 17.30 — Забһарлалга. 17.30 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». 18.15—И. Кашежева гэгшын шүлэгүүдтэ бэшэгдэһэн А. Островскиин дуунууд (үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00—«Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.20 — «Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.30 — «Пирогов» — уран һайханай фильм. 21.00—Шэнэ һонин. 21.15 — А. Кашежева гэгшын шүлэгүүдтэ бэшэгдэһэн А. Островскиин дуунууд (үнгэтэ)). 21.30 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». Примориин хизаарай ажалшад мүрысэнэ. КПСС-эй Приморийн хизаарай нэгэдэхи секретарь В. П. Ломакин дамжуулгада хабаадалсаха. 22.15 — 22.25 — Забһарлалга. 22.25 — А. Адан. «Жизель» — фильм-балет (үнгэтэ). 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Динамо» (Москва).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — Спортын һонин (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Заводто лекторэй үдэр үнгэргэгдэбэ». 20.10 — Телевизионно һонин. 20.30 — «Классай хүтэлбэрилэгшэдэ туһаламжа». 20.55—«Театральна уулзалганууд».

СРЕДА, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.53 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — Монголой Арадай Республикын байгуулагдаһан үдэр. Баримтата фильмүүдэй программа. 10.50 — «Арктикые шэнжэлэлгэ». 11.20 — М. Твен. «Приключения Тома Сойера» — уран һайханай фильм. 11.50 — «Эжын һургуули». 12.20 — «Мүнөө сагай эрдэм наука». 12.50 — «Хүхюу уралдаанууд» (үнгэтэ). 13.35 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 13.50 — «Расскажи о доме своём» телевизионно баримтата фильм (2-дохи сери).14.50 — Скрипкээр наадахада зүжэгүүд (үнгэтэ). 15.20 — «Зей мүрэнэй галнууд» (1-дэхи дамжуулга, үнгэтэ). 15.50—Түбэй телевидениин захилаар телевизионно бага метражна уран һайханай фильмүүд. «Грузия-фильм». 17.10 — 17.20 — Забһарлалга. 17.20 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат ЦСКА — «Динамо» (Москва), (2 дохи ба 3-дахи үенүүд). 18.30 — «Время». 19.00 — Уран һайханай самодеятельностьда хабаадагшадай концерт (үнгэтэ). 19.25—«Слушайте на той стороне» — уран һайханай фильм. 21.00 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 21.15 — «Съездһээ съезд хүрэтэр». «Шинии зорилгонууд, табан жэл!». (буряадаар).

«Орбита». 21.45 — «В вашем доме». Хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 22.20—22.30 — Забһарлалга. 22.30 — «Хүн ба хуули». 23.00—«В Павловском парке» — баримтата фильм (үнгэтэ) 23.20—23.30 — Забһарлалга. 23.30 — «Время». 24.00 — Футболоор УЕФА-гай кубогай түлөө. «Динамо» (Дрезден) — «Торпедо» (Москва), Дрезденһээ дамжуулга (үнгэтэ).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.50 — «Факел». Залуушуулда зорюулагдаһан программа. 19.40 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүдэй программа. 20.10 — «Хүгжэмтэ уулзалганууд». 20.45 — Телевизионно һонин. 21.05 — «СССР соогуур арбан минута».

«Орбита». 21.15 — «Зей мүрэнэй галнууд» (1-дэхи дамжуулга, үнгэтэ).

ЧЕТВЕРГ, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.53 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Токарь» — телевизионно баримтата фильм. 10.35 — «Андерсенэй онтохонууд» 11.05 — «Шатарай һургуули». 11.35—«Ород хэлэн». 12.20 — РСФСР-эй габьяата артист Д. Башкиров наадаха (үнгэтэ). 12.35 — «Карандаш и клякса — весёлые охотники» — мультфильм. 12.45 — «Горнистнууд, харюусагты!» (үнгэтэ). 13.30 — «Бидэнэр нааданабди». 13.45 — «БАМ — агуу барилга» (үнгэтэ). 13.55 — «Расскажи о доме своем» — баримтата фильм (3-дахи сери). 14.55 — «Магура» гэһэн дуунай ба хатарай ансамблиин концерт (ЧССР), (үнгэтэ). 15.35 — «Миллионуудай ленинскэ университет». 16.05 — «Королева из провинции». Ленсоведэй нэрэмжэтэ Ленинградай гүрэнэй театрай фильм-зүжэг (түрүүшынхеэ харуулагдаха, үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Пропагандистнарта ба һуралсагшадта туһаламжа». 19.20 — Шэнэ һонин. 19.30 — «СССР соогуур арбан минута».

«Орбита». 19.45—«БАМ —агуу барилга» (үнгэтэ). 19.55 — «Магура» гэһэн дуунай ба хатарай ансамблиин концерт (ЧССР), (үнгэтэ. 20.35 — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ). 20.45 — Баримтата фильм. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Миллионуудай ленинскэ университет», «Хүдэлмэришэн анги — Коммунис байгуулалтын шиидхэхы хүсэн». 21.45 — Ленинэй шангай лауреат СССР-эй арадай артист Эмиль Гилельс наадаха (үнгэтэ). 22.20 — 22.30 — Забһарлалга. 22.30 — Телевизионно бага метражна уран һайханай фильмүүд, «Грузия-фильм». 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — Футбол. «Динамо» (Дрезден) — «Торпедо» (М), (2-дохи тайм).

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Прогресс» программа. 20.25 — Үхибүүдтэ. «Ерыш наашаа онтохон!». 20.55 — Телевизионно һонин. 21.15 — «СССР соогуур арбан минута». 21.25 — «Сэсэг» гэжэ эхэнэрнүүдтэ зорюулагдаһан журнал.

ПЯТНИЦА, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.53 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Съездһээ съезд хүрэтэр». Совет Эстони. 11.55—«Москва ба москвагайхид» (үнгэтэ). 12.25 — «Зураг бүридэнь — наран» (үнгэтэ). 12.40 — Үхибүүдтэ — «Тайна Зеленого бора» —уран һайханай фильм (үнгэтэ). 14.00—«Хүшэр газар» — телевизионно баримтата фильм (үнгэтэ). 15.05 — «Хүгжэмтэ календарь» (үнгэтэ). 15.35— Югославиин Федеративна Социалис Республикын национальна һайндэр—Республикын үдэртэ (үнгэтэ). 16.35 — «Дуун-75» (үнгэтэ). 17.00 — 17.10 — Забһарлалга. 17.10 — Ород арадай дуунууд. РСФСР-эй арадай артист Е. Райков дуулаха (үнгэтэ). 17.30 — «Уран зохёолшо К. Симоновэй зохёолнуудай хуудаһануудаар». 18.30 — «Время». 19.00 — РСФСР-эй габьяата артист Д. Башкиров наадаха (үнгэтэ). 19.15 —«Съездһээ съезд хүрэтэр». Совет Эстони. 21.00 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 21.15 — «Эрдэм наука ба дүй дүршэл — хүдөө ажахыда».

«Орбита». 21.40 — «П. И. Чайковскиин Клиндэ байһан үдэр» — Музей-гэрһээ дамжуулга (үнгэтэ). 22.20 — 22.30 — Забһарлалга. 22.30 — «Уран зохёолшо К. Симоновэй зохёолой хуудаһануудаар». 23.30 — Ород арадай дуунууд. РСФСР-эй арадай артист Е. Райков дуулаха (үнгэтэ). 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Крылья Советов» (үнгэтэ).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.45 — Үхибүүдтэ. «В гостях у гномов». 19.05—«Databaseородой түрүүшын революци ба Зүүн зүг» — (буряадаар хөөрэлдөөн). 19.25 — «Хүн ба байгаали». 19.55 — Социалис оронуудаар (буряадаар хөөрэлдөөн). 20.15 — «Нүхэр хүдэлмэришэн». 20.45 — «Телевизионно һонин. 20.55 — «СССР соогуур арбан минута».

«Орбита». 21.15 — Агаарай долгин дээрэ — «Залуу наһан».

СУББОТО, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.53 — Дамжуулгын программа. 10.00— Шэнэ һонин. 10.10 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 10.40—«Һайн шанартай эд бараа ехээр гаргаха». 11.10 — «Хүгжэмтэ абонемент». В. А. Моцарт. № 40 симфони (үнгэтэ). 11.35 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Крылья Советов» (3-дахи үе). 12.15 — «АБВГДейка» (үнгэтэ). 12.45 — «Мультфильмнүүдэй программа (үнгэтэ). 13.10 — «Үглөөнэй почто». Хүгжэмтэ программа. 13.40 — Үхибүүдтэ «Дикая собака Динго»—уран һайханай фильм. 15.15 — «Ан амитадай ажабайдал» (үнгэтэ). 16.15 — «Дахяад би эндэ ерээб...» СССР-эй арадай артист И. С. Козловский ба уран зохёолшо И. Л. Андронниковой хабаадалгатай фильм-концерт (үнгэтэ). 17.00 — 17.10 — Забһарлалга. 17.10 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм тараалгын программа. 17.40 — М. Равель. «Игра воды». Уласхоорондын конкурсын лауреат А. Бахчиев наадаха (үнгэтэ). 17.45 — «Манай хүршэнэр» «Коля, Николай, Николай Павлович» (үнгэтэ). 18.30— «Время». 19.00 — Конькигаар Уласхоорондын мүрысөөн, «Нувель де Моску» газетын шанда хүртэхын түлөө. Хоёр хоёроороо һолжоролго. Богонихон программа (үнгэтэ). 19.50—«Советская Россия» гэжэ табадахи республиканска уран һайханай выставкэ». Түбэй выставкын залһаа репортаж (үнгэтэ). 20.20 — Ород дуунай хоорой концерт (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Коммунистын үгэ». КПСС-эй XXIV съездын делегат К. Л. Смирнова тухай телеочерк (үнгэтэ). 21.30 — Украинын телевидени ба радиогой концертнэ-эстрадын оркестр наадаха (үнгэтэ). 22.20 — 22.30 — Забһарлалга. 22.30 — Литературна зохёолнууд экран дээрэ. «Как поссорился Иван Иванович с Иваном Никифоровичем» — уран һайханай фильм. 23.35. — «Большой трамплин» — телевизионно баримтата фильм (үнгэтэ). 23.50—24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время».

ВОСКРЕСЕНИ, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.53 — Дамжуулгын программа. 10.00— Шэнэ һонин. 10.10 — «Царевна-лягушка» — мультфильм (үнгэтэ). 10.40 — «Искусствын мастернууд — үхибүүдтэ». СССР-эй арадай артистка Л. К. Князева (үнгэтэ). 11.55 — «Как поссорился Иван Иванович с Иваном Никифоровичем» — уран һайханай фильм. 13.00 —«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.00 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 14.30 — Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 15.00 — Л. Трембовельская хатарха (үнгэтэ). 15.15 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 16.15—«Дуун-75» (үнгэтэ). 16.50—17.00 — Забһарлалга. 17.00 — «Киногой һонин» (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00—«Нувель де Моску» газетын шанда хүртэхын түлөө конькигаар уласхоорондын мүрысөөн. Хоёр хоёроороо һолжоролго. 20.30 — СССР-эй арадай артист Ю. Завадский Р. Гамзатовай шүлэгүүдые уншаха. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Хүдөөгэй час». 22.15—22.25— Забһарлалга. 22.25 — «Дни и ночи» — уран һайханай фильм. 23.50 — 24.00 — Забһарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — «Советскэ Союз тухай хари гүрэнүүдэй айлшадай һанамжа» (үнгэтэ). 00.45—«Нувель де Моску» газетын шанда хүртэхын түлөө конькигаар уласхоорондын мүрысөөн. Спортивна хатар (үнгэтэ).

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35, телефоны приемная — 2-54-93. секретариат — 2-66-76, общественная приемная — 2-56-62.